

คู่มือปฏิบัติงาน กิจกรรมปศุสัตว์

โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ความเป็นมาโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ ฯ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เริ่มแรกเมื่อ พ.ศ.2523 ทรงทอดลงทำโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ต่อมาทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการอื่นๆ รวม 8 โครงการและขยายพื้นที่ดำเนินงานไปยังสถานศึกษาสังกัดอื่นๆ มีหน่วยงานร่วมดำเนินงานสนองพระราชดำริทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จึงทรงโปรดฯ ให้สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ (แผน กพด.) ฉบับที่ 1 พ.ศ.2535-2539 ฉบับที่ 2 พ.ศ.2540-2544 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2545-2549 ฉบับที่ 4 พ.ศ.2550-2559 และ ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569

1. วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของแผน กพด.ฉบับที่ 5

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสมดุลในด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาควิชาใจในความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ
- 2) เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัวยุคใหม่และชุมชนเกิดการพัฒนา ช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนและโรงเรียนไปพร้อมๆ กัน
- 3) เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษาหรือองค์กรอื่นๆ ทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละที่ สร้างความร่วมมือและเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศ

เป้าหมายหลัก การพัฒนาตามแผนฯ ฉบับที่ 5 ประกอบด้วย 8 เป้าหมายหลัก 21 เป้าหมายย่อย ดังนี้

- เป้าหมายหลักที่ 1 เสริมสร้างสุขภาพของเด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดา (3 เป้าหมายย่อย)
 - เป้าหมายหลักที่ 2 เพิ่มโอกาสทางการศึกษา (3 เป้าหมายย่อย)
 - เป้าหมายหลักที่ 3 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางวิชาการและทางจริยธรรม (4 เป้าหมายย่อย)
 - เป้าหมายหลักที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการงานอาชีพ (3 เป้าหมายย่อย)
 - เป้าหมายหลักที่ 5 ปลุกฝังจิตสำนึกและพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (1 เป้าหมายย่อย)
 - เป้าหมายหลักที่ 6 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นและของชาติไทย (1 เป้าหมายย่อย)
 - เป้าหมายหลักที่ 7 ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน (3 เป้าหมายย่อย)
 - เป้าหมายหลักที่ 8 พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้ (3 เป้าหมายย่อย)
- ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมปศุสัตว์ คือ เป้าหมายหลักที่ 4 , 7 และ 8 ดังนี้

เป้าหมายหลักที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการงานอาชีพ ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย ที่มุ่งเน้นจัดกระบวนการเรียนรู้อาชีพการเกษตรอย่างครบวงจรและเป็นระบบ ตั้งแต่การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจนถึงการนำผลผลิตไปใช้ประโยชน์และการจัดทำบัญชี พัฒนาหลักสูตรงานอาชีพที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันให้

เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสหกรณ์เพื่อให้การปลูกฝังลักษณะนิสัยและคุณธรรม จริยธรรม ด้วยหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์สัมฤทธิ์ผล

เป้าหมายที่ 4.1 เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางการเกษตรยั่งยืนในการผลิตอาหารเพื่อการบริโภค

1. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นให้เด็กและเยาวชนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำเกษตรยั่งยืน แล้วนำผลผลิตที่ได้มาใช้เป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน และส่งเสริมการขยายผลสู่ครัวเรือนและชุมชน
2. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนนำหลักการสหกรณ์มาใช้ในการจัดการการผลิต และการจัดการผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ส่งเสริมการนำพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์พื้นบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตทางการเกษตร
4. จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กและเยาวชนนำความรู้เรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อมมาจัดการพื้นที่การเกษตร คอกสัตว์ต่างๆ ของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ
5. พัฒนาระบบการเรียนรู้การสอนเรื่องชลประทาน
6. สนับสนุนให้ครูในโรงเรียนใช้พื้นที่การเกษตรของโรงเรียนเป็นสื่อการสอนกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ

เป้าหมายที่ 4.2 เด็กและเยาวชนมีความรู้และทักษะพื้นฐานทางด้านอาชีพที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างน้อย 1 อาชีพ

เป้าหมายที่ 4.3 เด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพตามหลักการและอุดมการณ์สหกรณ์

เป้าหมายหลักที่ 7 ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย มุ่งเน้นให้ชุมชนได้รับการพัฒนาโดยการขยายงานพัฒนาจากโรงเรียนเข้าไปในชุมชนผ่านทางนักเรียน ทั้งกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรที่ยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมสุขภาพและการพัฒนาสภาพแวดล้อมของบ้านและชุมชนให้ถูกสุขลักษณะ การนำความรู้และทักษะทางวิชาชีพ การทำบัญชี การสหกรณ์มาใช้ในครอบครัวและชุมชน

เป้าหมายที่ 7.1 การนำกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในโรงเรียนมาสู่การผลิตอาหารในระดับครัวเรือน

1. ส่งเสริมให้ครอบครัวของนักเรียนทำการเกษตรแบบยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังเช่นเกษตรผสมผสาน และส่งเสริมการถนอมอาหาร แปรรูปอาหารเพื่อบริโภค เป็นการลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตในชั้นต่อไป
2. สนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้น เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพ ที่นักเรียนผลิตขึ้นเองที่โรงเรียนให้แก่ครัวเรือนเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน
3. จัดกิจกรรมฝึกอบรมเพิ่มเติม โดยโรงเรียนช่วยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. คุตติดตามการดำเนินงานในครัวเรือนของนักเรียน พร้อมให้คำแนะนำ ให้ความรู้เพิ่มเติม

เป้าหมายที่ 7.2 เด็กและเยาวชนและสมาชิกในครอบครัวมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและร่วมกันพัฒนาสภาพแวดล้อมของบ้านและชุมชนให้ถูกสุขลักษณะ

เป้าหมายที่ 7.3 เด็กและเยาวชนสามารถนำความรู้และทักษะในการเรียนรู้วิชาชีพที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต การบัญชี มาใช้ในครอบครัว

1. ส่งเสริมให้เด็กนักเรียนจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีฟาร์ม และบัญชีร้านค้าของครอบครัว
2. สนับสนุนให้เด็กนักเรียนนำความรู้ที่ได้จากโรงเรียนมาใช้ เช่น การประกอบอาหารที่ถูกหลัก การถนอมอาหาร แปรรูปอาหาร การตัดผม การตัดเย็บเสื้อผ้า การซ่อมแซมเสื้อผ้าเครื่องใช้ต่างๆ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มอาชีพที่เป็นภูมิปัญญาของผู้ปกครอง โดยมีศิษย์เก่า และเด็กนักเรียนเป็นแกนนำในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม เพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว

เป้าหมายหลักที่ 8 พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้ ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย ที่มุ่งหวังให้โรงเรียนสามารถพัฒนากิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นนิทรรศการที่มีชีวิต เป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชน ครู นักเรียน หรือผู้สนใจมาศึกษาทดลองครูและเด็กนักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้โดยการเป็นวิทยากร มีการจัดการความรู้และเผยแพร่ต่อไป

เป้าหมายที่ 8.1 โรงเรียนจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นนิทรรศการที่มีชีวิต เป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชน ครู นักเรียน หรือผู้สนใจมาศึกษาทดลอง

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาที่มีความพร้อม พัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้
2. พัฒนาและปรับปรุงผังการใช้ประโยชน์ของพื้นที่โรงเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกัน ตามสภาพจริงที่เกิดขึ้นประจำวัน และจัดสภาพแวดล้อมให้สะอาด เรียบง่าย สวยงาม ร่มรื่น เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน
3. พัฒนาระบบการบริการความรู้ โดยกำหนดภารกิจให้นักเรียนรับผิดชอบและปฏิบัติงานเป็นกิจวัตรประจำวัน มอบหมายครูทำหน้าที่ในการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของนักเรียน เพื่อให้ทุกกิจกรรมดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทุกวัน เป็นเสมือนนิทรรศการที่มีชีวิต
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีการจัดการความรู้ รวบรวมความรู้หรือตัวอย่างที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี จัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้น และเผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจต่อไป

เป้าหมายที่ 8.2 ครูและเด็กนักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้โดยการเป็นวิทยากร

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและเด็กนักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้า และนำความรู้มาทดลองประยุกต์ใช้ และพัฒนาจนเกิดเป็นนวัตกรรมที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน
2. จัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะในการสื่อสาร การเป็นวิทยากร เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ ให้แก่ครูและเด็กนักเรียน เพื่อให้สามารถเป็นวิทยากร/มีคุณูปการที่มีคุณภาพ
3. พัฒนาสื่อความรู้หลากหลายรูปแบบ เช่น นิทรรศการ เอกสาร โปสเตอร์ สื่อดิจิทัล เป็นต้น

เป้าหมายที่ 8.3 มีเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างกว้างขวางทั้งในระดับภาค ประเทศ และนานาชาติ

1. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันและกัน อย่างสม่ำเสมอทั้งในระดับพื้นที่ ระดับภาค ระดับประเทศ หรือระดับนานาชาติ เช่น การประชุมวิชาการประจำปี การประชุมสัมมนา การสนทนากลุ่ม การประกวดนวัตกรรม/ผลงาน เป็นต้น
2. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานในรูปแบบที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารช่วย

2. เครื่องชี้วัด แผน กพด.ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569 (ส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมปศุสัตว์)

การพัฒนาตามแผน กพด.ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569 ได้พัฒนาตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลความสำเร็จของการพัฒนาตามเป้าหมายทั้ง 8 เป้าหมายหลัก จำนวน 34 ตัวชี้วัด เครื่องชี้วัดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมปศุสัตว์ 4 ตัวชี้วัด ดังนี้

เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	แบบรายงาน
เป้าหมายหลักที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการงานอาชีพ	
ตัวชี้วัด 27 ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร	แบบรายงาน 401
ตัวชี้วัด 28 คะแนนเฉลี่ยวิชาเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายเหตุ จะมีการพัฒนาขอบเขตของเนื้อหาและเครื่องมือในการวัดต่อไป	แบบรายงาน 402 แบบประเมินวิชาเกษตรเป็นรายชั้นและรายบุคคล แบ่งเป็น วัดความรู้ 40 คะแนน และทักษะ 60 คะแนน
เป้าหมายหลักที่ 7 ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน	
ตัวชี้วัด 33 จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการขยายกิจกรรม	กพด.001
เป้าหมายหลักที่ 8 พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้	
ตัวชี้วัด 34 จำนวนประชาชนที่มาใช้แหล่งเรียนรู้ของ รร.	กพด.001

รายละเอียดและแบบรายงานตัวชี้วัด

1) ตัวชี้วัดที่ 27 ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร (แบบรายงาน 401)

ความหมาย ปริมาณผลผลิตทางการเกษตร ประเภทเนื้อสัตว์ ถั่วเมล็ดแห้ง ผัก และผลไม้ที่ผลิตขึ้นในโรงเรียน

วิธีการเก็บข้อมูล ครูผู้รับผิดชอบบันทึกปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นในโรงเรียนเป็นประจำทุกวัน และรวบรวมรายงานผลเป็นรายเดือน โดยจำแนกประเภทของผลผลิตการเกษตร ประกอบด้วย เนื้อสัตว์ ถั่วเมล็ดแห้ง ผัก และผลไม้ สำหรับเนื้อสัตว์ แบ่งเป็น สัตว์ปีก (ไก่ เป็ด) ไข่ไก่ ไข่เป็ด ไข่อื่นๆ (ให้ระบุชนิดไข่) ปลา เนื้อวัว เนื้อควาย เนื้อหมู หรือ อื่นๆ บันทึกน้ำหนักเป็นกิโลกรัม ยกเว้นไข่ ให้บันทึกผลผลิตเป็นจำนวนฟอง กรอกข้อมูลลงในแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร (แบบรายงาน 401)

2) ตัวชี้วัดที่ 28 คะแนนเฉลี่ยวิชาเกษตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (แบบรายงาน 402) หน้า ...

รูปแบบการประเมิน คะแนนเต็ม 100 คะแนน แบ่งเป็น สอบวัดความรู้ 40 คะแนน ประเมินทักษะ 60 คะแนน
กรอบการประเมิน ประกอบด้วย

1. การเกษตรผสมผสานเพื่อผลิตอาหารสำหรับการบริโภค
 - พืชผัก - ผลไม้
 - เนื้อสัตว์ - ถั่วเมล็ดแห้ง
2. การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร
3. การจัดการการผลิตและผลผลิตทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
 - การใช้ชีววิธีในการทำการเกษตร เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก น้ำสกัดชีวภาพ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช
 - การผลิตอาหารสัตว์จากวัตถุดิบในท้องถิ่น
 - การจัดทำบัญชีต้นทุนผลผลิต การซื้อขาย (นำแนวคิดสหกรณ์มาใช้ในการจัดการการผลิต)
 - การจัดการกองทุน
4. การเพาะและขยายพันธุ์
 - พืช
 - สัตว์
5. ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำการเกษตร

3) ตัวชี้วัดที่ 33 จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการขยายกิจกรรม (แบบรายงาน กพด.001) หน้า ...

4) ตัวชี้วัดที่ 34 จำนวนประชาชนที่มาใช้แหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน (แบบรายงาน กพด.001) หน้า ...

3. พื้นที่เป้าหมาย

ข้อมูลสถานศึกษาในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีการศึกษา 2562

สังกัด		สถานศึกษา (แห่ง)	จำนวนนักเรียน			
			ปฐมวัย	ประถม	มัธยม	รวม
1	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	218	6,787	18,375	1,237	26,399
2	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*	221	8,217	26,766	20,671	55,654
3	สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	17	2,660	4,182	6,814	13,656
4	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	39	1,148	911	-	2,059
5	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	282	2,936	4,482	-	7,418
6	สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร	25	3,555	13,706	4,254	21,515
7	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	69	-	-	6,887	6,887
รวม		871	25,303	68,422	39,863	133,588

4. การดำเนินงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ กรมปศุสัตว์

4.1 กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

วัตถุประสงค์

1) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียน ให้สามารถผลิตอาหารโปรตีนเป็นอาหารกลางวันของนักเรียนได้ บริโภคครบตามเกณฑ์ต่อเนื่องตลอดปี และนำ

ผลผลิตที่ได้มาใช้เป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหารกลางวันของโรงเรียน

ปริมาณอาหารโปรตีนที่เด็กวัยเรียน (อายุ 6-14 ปี) ต้องการ คือ

- เนื้อสัตว์ 40 กรัม/คน/มื้อ และถั่วเมล็ดแห้ง 25 กรัม/คน/มื้อ หรือ
- เนื้อสัตว์ 80 กรัม/คน/มื้อ เพียงอย่างเดียว (กรณีไม่มีถั่วเมล็ดแห้งเสริม)

2) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี พัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนอย่างสมดุลกันทั้ง 4 ด้าน พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติในโรงเรียน ฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะสามารถนำไปปฏิบัติหรือเป็นอาชีพต่อไปได้

พุทธิศึกษา	ความเป็นเลิศทางวิชาการ ถ้าคนเราไม่มีความรู้ มีทรัพย์สินสมบัตินับแสนนับล้านก็รักษาไว้ไม่ได้	มีความรู้ทางวิชาการด้านการเลี้ยงสัตว์
จริยศึกษา	ต้องสอนให้มีค่านิยมที่ถูกต้อง มีคุณธรรม ประพฤติตนตามทำนองคลองธรรมกฎหมายบ้านเมือง	มีความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย และเมตตาในการเลี้ยงสัตว์
หัตถศึกษา	คนเราต้องมีศิลปะ มีความสามารถที่จะทำอะไร ด้วยมือของตนเอง ไม่ใช่รู้แต่ทฤษฎีแล้วปฏิบัติไม่เป็น	ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดเป็นทักษะ มีประสบการณ์ด้านการเลี้ยงสัตว์
พลศึกษา	เมื่อมีความรู้ความสามารถและเป็นคนดีแล้ว ถ้าไม่รักษาสุขภาพร่างกายให้ดี ก็ไม่สามารถใช้ความรู้ของตนให้เป็น ประโยชน์เท่าที่ควร ผู้มีสุขภาพอ่อนแอ ก็จะเรียนรู้ได้ไม่ทัน	มีสุขภาพ สมบูรณ์ แข็งแรง ตามวัย จากการได้รับอาหารครบถ้วน โดยเฉพาะอาหารโปรตีน

3) สนับสนุนให้โรงเรียนมีศักยภาพ บริหารจัดการการเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียนให้มีความต่อเนื่อง ยั่งยืน จัดตั้งกองทุนการเลี้ยงสัตว์ และบริหารกองทุนเพื่อการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียน สามารถพึ่งตนเองได้

4.2 กิจกรรมการขยายผลสู่ชุมชน

เพื่อขยายการพัฒนาทางด้านปศุสัตว์ของโรงเรียนสู่ชุมชน คราวเรือนผู้ปกครองนักเรียน สร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชน สามารถช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมของโรงเรียนได้

4.3 กิจกรรมศูนย์บริการความรู้ด้านปศุสัตว์

พัฒนาโรงเรียนให้เป็นศูนย์บริการความรู้ด้านปศุสัตว์ ถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงสัตว์สู่ชุมชน รอบโรงเรียน และหน่วยงานต่างๆ

วิธีการดำเนินงาน

เมื่อสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดได้รับแผนปฏิบัติงาน/งบประมาณของโครงการ ประสานงานกับโรงเรียนแจ้งแผนการดำเนินงานให้โรงเรียนทราบ (ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบ) และร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ดังนี้

- (1) สำรวจข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ความพร้อมที่จะรับสัตว์
- (2) ตรวจสอบสภาพโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพเหมาะสม
- (3) กำหนดช่วงการสนับสนุน วันส่งมอบพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ ความต้องการเวชภัณฑ์
- (4) จัดทำแผนการตรวจเยี่ยมติดตามงาน
- (5) ถ้าจำเป็นต้องปรับแผนการดำเนินงาน ให้อยู่ในวงเงินที่แต่ละโรงเรียนได้รับงบประมาณ หรืองบประมาณที่จังหวัดได้รับ โดยต้องไม่กระทบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานโครงการ

1) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียน วางแผนการผลิตปศุสัตว์ เพื่อสามารถผลิตอาหารโปรตีนให้เพียงพอับความต้องการของนักเรียนตลอดปีการศึกษา และนำผลผลิตที่ได้มาใช้ประกอบอาหารกลางวันแก่นักเรียนได้บริโภคครบตามเกณฑ์ โดยใช้เงินโครงการอาหารกลางวันที่ได้รับจัดซื้อ และถ้ามีผลผลิตเหลือให้จำหน่ายแก่บุคคลภายนอก นำเงินรายได้ จัดตั้งกองทุนกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียน

การสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้โรงเรียน

- พันธุ์สัตว์ปีกที่ส่งมอบต้องแข็งแรง ปลอดจากโรคระบาด ถูกต้องตามคุณลักษณะเฉพาะ ควรจัดซื้อในพื้นที่จากกลุ่มส่งเสริมที่จังหวัดดำเนินการไว้ เพื่อสามารถปรับตัวได้ดีในพื้นที่ หลีกเลี่ยงการขนส่งสัตว์จากจังหวัดอื่น หรือจากพื้นที่ไกลๆ
- การสนับสนุนอาหารสัตว์ ให้ทยอยส่งมอบเป็นงวด แต่ละงวดให้โรงเรียนเก็บไว้ใช้ไม่เกิน 2 เดือน ให้อาหารใหม่

2) พัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ จัดการฟาร์มและอนามัยสิ่งแวดล้อมการเลี้ยงสัตว์ให้เป็นมาตรฐาน GFM (Good Farm Management)

3) ถ่ายทอดความรู้ ทักษะด้านการเลี้ยงสัตว์ให้กับนักเรียนให้มีความรู้ และทักษะในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเลี้ยงไก่ไข่ เป็ดเทศ ไก่พื้นเมือง ไก่เนื้อ สุกร

4) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ การทำเกษตรแบบยั่งยืน เกษตรผสมผสาน การทำการเกษตรที่ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเลี้ยงสัตว์ การแปรรูปผลผลิต และการจัดการผลิตภายใต้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5) ให้คำแนะนำการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ทั้งการเลี้ยงสัตว์ บัญชีฟาร์ม การจัดการผลผลิต ข้อมูลรายรับ – รายจ่าย การจัดทำรายงานผล การสรุปผล และวิเคราะห์ประสิทธิภาพการผลิตสัตว์แต่ละรุ่น แต่ละช่วงเวลาได้อย่างถูกต้อง และการวางแผนการผลิตรุ่นต่อไป

6) ส่งเสริมการนำพันธุ์สัตว์พื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตทางการเกษตร อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติพันธุ์สัตว์ และวัตถุดิบอาหารสัตว์ท้องถิ่น

7) สนับสนุนให้โรงเรียนมีศักยภาพ จัดตั้งกองทุนเพื่อการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียน และสามารถบริหารจัดการกองทุนให้เกิดความยั่งยืน โรงเรียนสามารถพึ่งตนเองในการเลี้ยงสัตว์รุ่นต่อไปได้

8) จัดให้กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์เป็นประโยชน์ด้านการเรียนการสอนให้ครู นักเรียนได้รับประโยชน์โดยทั่วกัน ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียน

9) ผลักดันให้โรงเรียนเป็นศูนย์บริการความรู้ด้านปศุสัตว์ เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงสัตว์สู่ชุมชนรอบโรงเรียน และหน่วยงานต่างๆ

10) ขยายงานด้านปศุสัตว์ของโรงเรียนสู่ชุมชน ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์สู่ชุมชนรอบโรงเรียน ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งด้านอาหารพึ่งตนเองได้ และสามารถช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมของโรงเรียนได้

เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และบริบทความหลากหลายของสถานศึกษา กรมปศุสัตว์ได้จัดรูปแบบการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ ตามศักยภาพของโรงเรียน ความสามารถในการดำเนินกิจกรรม แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 โรงเรียนกลุ่มทั่วไป

ลักษณะโรงเรียน มีการเลี้ยงสัตว์อย่างต่อเนื่อง ผลผลิตอาหารโปรตีนระดับดีขึ้นไป สามารถบริหารจัดการการผลิตให้นักเรียนได้บริโภคครบตามเกณฑ์ 40 กรัม/คน/มื้อ มีการบันทึกข้อมูลการผลิตเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง จัดทำบัญชีฟาร์ม วิเคราะห์ต้นทุนการผลิตได้ จัดตั้งกองทุนการเลี้ยงสัตว์และบริหารจัดการเงินกองทุนในการจัดหาปัจจัยการผลิตในกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ได้เอง ครู/นักเรียนมีความรู้ด้านปศุสัตว์และด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนมีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ (สถานที่ บุคลากร องค์กรความรู้การบริหารจัดการ กิจกรรม) เป็นศูนย์บริการความรู้ด้านปศุสัตว์ ขยายผลการดำเนินงานด้านปศุสัตว์ให้กับชุมชนโดยรอบ

แนวทางการดำเนินงาน

- 1) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ให้สามารถผลิตได้อย่างเพียงพอ พัฒนาระบบการเลี้ยงให้เป็นมาตรฐาน
- 2) ถอดบทเรียนการเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียน สำหรับถ่ายทอดความรู้สู่นักเรียน และผู้สนใจ และจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้งานปศุสัตว์ในโรงเรียนสำหรับนักเรียนระดับชั้นต่างๆ ตามความเหมาะสมของวัย
- 3) บริหารกองทุนการเลี้ยงสัตว์ให้โรงเรียนสามารถพึ่งตนเองได้
- 4) จัดทำเป็นสื่อการสอนและเผยแพร่ความรู้สำหรับนักเรียนและชุมชน
- 5) รวบรวมข้อมูลพันธุ์สัตว์ และพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการผลิตทางการเกษตร และจัดทำเป็นบอร์ดความรู้ หมุนเวียนทุกเดือน
- 6) พัฒนาให้เป็นโรงเรียนศูนย์บริการความรู้ด้านปศุสัตว์
- 7) เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ถ่ายทอดความรู้ และติดตามให้คำแนะนำทางวิชาการอย่างต่อเนื่องเป็นพี่เลี้ยงให้กับโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรม

งบประมาณ รวม 11,000 บาท/โรงเรียน

- อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตร และให้คำแนะนำในการจัดการให้มีประสิทธิภาพ สร้างเงินกองทุนบริหารจัดการใช้เงินกองทุน

1.2 โรงเรียนกลุ่มพัฒนา

ลักษณะโรงเรียน มีการเลี้ยงสัตว์อย่างต่อเนื่อง ผลผลิตอาหารโปรตีนอยู่ในระดับพอใช้ (ผลผลิตเนื้อสัตว์เฉลี่ยใน 1 ภาคการศึกษา นักเรียนได้บริโภคน้อยกว่า 40 กรัม/คน/มื้อ) มีการบันทึกข้อมูลการผลิต จัดทำบัญชีฟาร์ม วิเคราะห์ต้นทุนการผลิตได้แต่ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีการจัดตั้งกองทุนในการเลี้ยงสัตว์ แต่มีเงินกองทุนไม่มากพอที่จะใช้บริหารจัดการกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ หรือซื้อปัจจัยการผลิตได้เอง ครู/นักเรียนมีความรู้ด้านปศุสัตว์และด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนสามารถเป็นศูนย์บริการความรู้ด้านปศุสัตว์ได้แต่ยังไม่สมบูรณ์ต้องได้รับการพัฒนาความพร้อมในด้านต่างๆ

แนวทางการดำเนินงาน

- 1) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ และวางแผนการผลิตปศุสัตว์ เพื่อสามารถผลิตอาหารโปรตีนให้ครบเพียงพอ กับความต้องการของนักเรียน คือ เฉลี่ย 1 ภาคเรียนนักเรียนได้บริโภคอาหารโปรตีน 40 กรัม/คน/มื้อ
- 2) ดำเนินงานเช่นเดียวกับ ข้อ 2) – 7) ในกลุ่มโรงเรียนต้นแบบ

จัดการผลผลิต รายงานประเมินผล													
5) บูรณาการกับกิจกรรมอื่น จัดแหล่งเรียนรู้ขยายผลสู่ชุมชน													→
6) จัดกิจกรรมสนับสนุน ประชาสัมพันธ์													→

ผลของโครงการฯ ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของโครงการฯ ที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน

1.1 โรงเรียนสามารถผลิตอาหารโปรตีน เนื้อสัตว์ ไข่ เป็นอาหารกลางวัน ประมาณการผลิต ดังนี้

ไก่ไข่	มาตรฐานการเลี้ยง		ประมาณการผลิตจากการเลี้ยงไก่ 100 ตัว			
	ผลผลิตไข่ (ฟอง/แม่/ปี)	ไก่ปลด	ไข่ (ฟอง)	มูลค่าขายไข่ (เฉลี่ยฟองละ 3 บาท)	ไก่ปลด (ตัว)	มูลค่าไก่ปลด (70 บาท/ตัว)
ไก่บริษัท	280	95 %	28,000	84,000	95	6,650
ไก่โรตไทย	270	93 %	27,000	81,000	93	6,510
ไก่ไข่ไทยกรมปศุสัตว์	240	92 %	24,000	72,000	92	6,440

	ผู้	เมีย	ลูกเฉลี่ยปีละ (ตัว/แม่)	ลูกเกิดปีละ (ตัว)	เลี้ยง 3-4 เดือน น้ำหนักตัวละ	มูลค่าผลผลิต (บาท)
ไก่พื้นเมือง	3	32	30	960	1.3-1.5 กก.	28,800
เบ็ดเตล็ด	3	32	30	960	1.5-1.8 กก.	28,800
สุกร	1	5	12	60		30,000

1.2 การเลี้ยงสัตว์ปีก จะได้ไข่และเนื้อเป็นอาหารโปรตีนที่มีคุณค่าแก่นักเรียนได้เพียงพอต่อเนื่องตลอดปี และวันหยุดเรียนช่วงปิดเทอมจำหน่ายในชุมชนได้เงินเป็นทุนเพื่อเลี้ยงต่อเนื่อง บางโรงเรียนมีการแปรรูปเป็นไข่เค็มเพื่อถนอมอาหาร หรือเพิ่มมูลค่าได้

1.3 การเลี้ยงสัตว์ปีก จะได้ไข่และเนื้อเป็นอาหารโปรตีนที่มีคุณค่าแก่นักเรียนได้เพียงพอต่อเนื่องตลอดปี และวันหยุดเรียนช่วงปิดเทอมจำหน่ายในชุมชนได้เงินเป็นทุนเพื่อเลี้ยงต่อเนื่อง บางโรงเรียนมีการแปรรูปเป็นไข่เค็มเพื่อถนอมอาหาร หรือเพิ่มมูลค่าได้

1.4 โรงเรียนมีเงินกองทุนเลี้ยงสัตว์หมุนเวียน ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องได้ และวางแผนการผลิตเนื้อสัตว์ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

1.5 นักเรียนได้รับความรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง สามารถเลี้ยงดูและรู้จักการป้องกันโรคระบาดสัตว์ เป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาต่อ หรือเป็นอาชีพต่อไปในอนาคตได้

2. ผลที่คาดว่าจะได้รับในโรงเรียนตามรูปแบบการสนับสนุนของกรมปศุสัตว์

กลุ่มโรงเรียน	ปัจจัยสนับสนุน/ผลที่คาดว่าจะได้รับ	มูลค่า (บาท)
1) ทั่วไป	วัสดุการเกษตร 11,000 บาท มีการจัดการการเลี้ยงอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารจัดการกองทุน ผลผลิตเนื้อสัตว์เพียงพอ 40 กรัม/คน/วัน ต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา มีเงินกองทุนเลี้ยงสัตว์ต่อเนื่อง เฉลี่ย 450 บาท/นักเรียน 1 คน	11,000
2) พัฒนา	วัสดุการเกษตร 27,600 บาท	27,600

	พัฒนาระบบการเลี้ยง สร้างกองทุน และสามารถบริหารจัดการกองทุน มีผลผลิตเนื้อสัตว์เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 40 กรัม/คน/วัน มีเงินกองทุนเลี้ยงสัตว์เพื่อซื้อปัจจัยการผลิตเองในปีต่อไป	
3) จัดตั้งใหม่	วัสดุการเกษตร 27,600 บาท	27,600
	พัฒนาระบบการเลี้ยง การจัดการฟาร์มและอนามัยสิ่งแวดล้อมเลี้ยงสัตว์เป็นมาตรฐาน GFM มีผลผลิตพอเพียง และจำหน่ายผลผลิตจัดตั้งกองทุน	

4.2 โรงเรียนศูนย์บริการความรู้ด้านปศุสัตว์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้โรงเรียนโครงการตามพระราชดำริ เป็นศูนย์บริการความรู้ด้านปศุสัตว์ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมายการดำเนินงาน

- โรงเรียนโครงการตามพระราชดำริ 375 โรงเรียน

วิธีการดำเนินงาน

- 1) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
 1. คัดเลือกโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์
 2. จัดทำแผนพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้
 3. ส่งเสริมโรงเรียนดำเนินการตามแผนพัฒนาการเป็นศูนย์บริการความรู้ ให้คำแนะนำในการจัดทำสื่อความรู้ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้การเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียน
 4. ประเมินผลการดำเนินงาน ถอดบทเรียน รายงานกรมปศุสัตว์
- 2) โรงเรียน
 1. จัดโครงสร้างบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร
 - ตั้งคณะทำงานที่มีองค์ประกอบทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และปราชญ์ท้องถิ่น
 - มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ นักเรียนรับผิดชอบและปฏิบัติงานเป็นกิจวัตรประจำวัน ครูกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของนักเรียน เพื่อให้ทุกกิจกรรมดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทุกวัน เป็นเสมือนนิทรรศการที่มีชีวิต
 - จัดกิจกรรมการพัฒนาศูนย์บริการความรู้ ทั้งด้านความรู้และทักษะ
 - พัฒนาทักษะด้านวิทยากรแก่ครู นักเรียน ให้สามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 2. พัฒนาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์บริการความรู้ เป็นนิทรรศการที่มีชีวิต เป็นตัวอย่างให้แก่ประชาชน ครู นักเรียน หรือผู้สนใจมาศึกษาทดลอง)
 - ปรับปรุงผังการใช้ประโยชน์ของพื้นที่โรงเรียนให้เหมาะสมกับเป็นแหล่งเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมให้สะอาด เรียบร้อย สวยงาม ร่มรื่น เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน จัดแสดงสื่อความรู้ต่างๆ ในศูนย์บริการความรู้ เพื่อให้ นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้สนใจ ได้ใช้ศึกษาหาความรู้
 - จัดระบบการเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียนตามหลักอนามัยสิ่งแวดล้อม GFM
 - จัดการงานปศุสัตว์เป็นฐานบริการความรู้ มีความรู้เชิงประจักษ์ ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกกลุ่มเป้าหมาย
 - จัดสถานที่กลางให้ได้ผู้รับบริการได้ศึกษา ฝึกหัด ทดลอง ทดสอบ

3. สร้างกิจกรรมศูนย์บริการ

- จัดทำแผนการบริการความรู้ของโรงเรียน สื่อสารแผนงานสู่ผู้เกี่ยวข้อง
- จัดทำปฏิทินการบริการความรู้ของโรงเรียน
- กำหนดกลุ่มเป้าหมายเรียนรู้ เช่น ครู นักเรียนระดับชั้น ผู้ปกครอง บุคคลภายนอก ผสมผสาน
- จัดทำสื่อความรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- ประชาสัมพันธ์เผยแพร่แผน/ผลการดำเนินงานศูนย์บริการความรู้ของโรงเรียนในโรงเรียนและในชุมชน
- จัดเก็บข้อมูลเรื่องที่บริการ ความสนใจของผู้รับบริการ วิเคราะห์ ถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาศูนย์บริการความรู้
- ส่งเสริมให้ครูและนักเรียน มีการจัดการความรู้ ค้นคว้า รวบรวมความรู้ ข่าวสาร ตัวอย่างที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการปศุสัตว์ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์พื้นเมือง โดยจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้นได้ง่าย และนำมาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน ให้แก่ผู้สนใจต่อไป
- ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมด้านปศุสัตว์ในโรงเรียน
- จัดกิจกรรมประเมินผล ทั้งด้านสถานที่ บุคลากร แผนงาน
- ถ่ายทอดความรู้การผลิตปศุสัตว์สู่นักเรียนในโรงเรียน จัดบริการด้านการเลี้ยงสัตว์ เป้าหมาย 50 คนต่อโรงเรียน
- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานด้านปศุสัตว์ เช่น การเดินรณรงค์ในหมู่บ้าน/ชุมชน ให้ตระหนักถึงการเลี้ยงสัตว์ปลอดภัย การเตือนภัย เฝ้าระวังเรื่องโรคสัตว์ การออกเดินรณรงค์ทำวัคซีนให้แก่สัตว์เลี้ยง

4.3 กิจกรรมการขยายผลงานปศุสัตว์จากโรงเรียนสู่ชุมชน

วัตถุประสงค์ เพื่อขยายการพัฒนางานปศุสัตว์จากโรงเรียนสู่ชุมชน และครัวเรือน

เป้าหมายการดำเนินงาน

- โรงเรียนโครงการตามพระราชดำรินในแผนงานกรมปศุสัตว์ทุกโรงเรียน ขยายผลแก่ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนละ 5 ราย
- การนำกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในโรงเรียนมาสู่การผลิตอาหารในระดับครัวเรือน
- เด็กและเยาวชนสามารถนำความรู้และทักษะในการเรียนรู้วิชาชีพที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต การบัญชี มาใช้ในครอบครัว

วิธีการดำเนินงาน

- 1) **สำรวจศักยภาพ** บูรณาการพื้นที่ที่ดำเนินงานกับกรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง โดยคัดเลือกโรงเรียนเป้าหมายเดียวกัน เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ร่วมกับครูทำการสำรวจศักยภาพการผลิตสัตว์ของโรงเรียน ความสามารถในการขยายพันธุ์สัตว์ ความต้องการสนับสนุนในการปรับปรุงพัฒนาการผลิตสัตว์ให้ดีขึ้น ถูกต้องตามหลักวิชาการ รายงานผลการสำรวจต่อกรมปศุสัตว์เพื่อจัดทำแผนการสนับสนุน
- 2) **พัฒนาการผลิตสัตว์** กรมปศุสัตว์ให้การสนับสนุนโรงเรียนในการผลิตสัตว์พันธุ์ดี ได้แก่ การให้ความรู้สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ พ่อ-แม่พันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์สำหรับพ่อ – แม่พันธุ์ ให้คำแนะนำการบริหารจัดการที่

ดี ให้สามารถพึ่งตนเองได้ ให้โรงเรียนผลิตปศุสัตว์ได้อย่างพอเพียง แนวทางการขยายพันธุ์สัตว์ในโรงเรียน ให้สามารถผลิตสัตว์สนับสนุนชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

3) ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ นำกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในโรงเรียนมาสู่การผลิตอาหารในระดับครัวเรือน

- เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ให้คำแนะนำครูในการคัดเลือกผู้ปกครองนักเรียน และผู้สนใจการเลี้ยงสัตว์ ระยะแรกโรงเรียนละ 5-10 ครัวเรือน โดยคัดเลือกตามคุณสมบัติ ดังนี้
 - 1) มีบุตรหลานเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนเป้าหมาย บุตรหลานมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ หรือ ครัวเรือนที่ขาดแคลนอาหาร มีฐานะยากจน รายได้น้อย หรือ ครัวเรือนที่มีความพร้อมที่จะเลี้ยงสัตว์ หรือ เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่รับผิดชอบกิจกรรมปศุสัตว์ในโรงเรียน
 - 2) สามารถจัดสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ หรือคอกสัตว์ที่เหมาะสม มีพื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ มีน้ำสำหรับเลี้ยงสัตว์และรดแปลงพืชอาหารสัตว์ และมีอุปกรณ์การเลี้ยงตามคำแนะนำของกรมปศุสัตว์
 - 3) สามารถจัดซื้ออาหารสัตว์เพิ่มเติมจากการสนับสนุนของกรมปศุสัตว์ และสามารถจัดหาวัตถุดิบอาหารสัตว์ประเภทข้าวโพด ปลายข้าว รำ ฯลฯ ในพื้นที่ สำหรับใช้ผสมกับหัวอาหารเพื่อสำรองไว้ใช้ในช่วงฤดูฝนที่การคมนาคมลำบาก
 - 4) ผู้ปกครองมีความตั้งใจ และสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม มีความขยันหมั่นเพียร มีเวลาในการเลี้ยงดูสัตว์ พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามคำแนะนำ
- สนับสนุนให้โรงเรียนนำสัตว์ที่ขยายพันธุ์ได้ในโรงเรียนส่งเสริมสู่ผู้ปกครองและผู้สนใจ ได้แก่ ไก่พื้นเมือง เป็ดเทศ สุกร
- ครูจัดกิจกรรมฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงสัตว์ การจัดการผลิต การแปรรูป การบันทึกข้อมูล และบัญชีฟาร์ม การป้องกันโรคระบาดสัตว์ สนับสนุนพันธุ์สัตว์ที่ผลิตขึ้นเองในโรงเรียนให้แก่ครัวเรือนเพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสาน
- กรมปศุสัตว์ให้การสนับสนุนการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์สู่ผู้ปกครอง ให้ทำการเกษตรแบบยั่งยืนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สื่อเอกสารคำแนะนำการเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืชอาหารสัตว์ การป้องกันโรคสัตว์ การแปรรูปผลผลิต เป็นต้น ส่งเสริมการถนอมอาหาร แปรรูปอาหารเพื่อบริโภค เป็นการลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตในขั้นต่อไป

4) ดำเนินการผลิตปศุสัตว์โดยผู้ปกครอง ชุมชน ตามคำแนะนำของครู เป็นการทำการเกษตรแบบผสมผสานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- นักเรียนนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียนมาใช้ เป็นผู้ช่วยผู้ปกครองในการเลี้ยงสัตว์ในครัวเรือนของครัวเรือน จัดบันทึกข้อมูล จัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีฟาร์มของครอบครัว
- ผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อการบริโภคในครัวเรือน ลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตในระยะต่อไป
- โรงเรียนจัดตั้งกองทุนอาหารสัตว์ โดยการรวมกลุ่มของผู้ปกครองที่ได้รับสัตว์จากโรงเรียน และโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการผลิตอาหารสัตว์ลดต้นทุน

5) ติดตามประเมินผล ครูติดตามผลการเลี้ยงสัตว์ของผู้ปกครอง พร้อมให้คำแนะนำ และให้ความรู้เพิ่มเติม จัดทำรายงานส่งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด รายงานกรมปศุสัตว์ เพื่อสรุปรายงานผลการดำเนินงาน การประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น และขยายการดำเนินงานสู่โรงเรียนอื่นต่อไป

แผนงานหลัก	ช่วงเวลาดำเนินการ
------------	-------------------

1) สํารวจศัภยภาพ	ต.ค. – พ.ย. 2563
2) พัฒนาการผลิตสัตว์	ต.ค. – ธ.ค. 2563
3) ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้	ม.ค. – มี.ค. 2564
4) ดำเนินการผลิตปศุสัตว์โดยผู้ปกครอง ชุมชน	ม.ค. – มิ.ย. 2564
5) ติดตามการดำเนินงาน	ม.ค. – ก.ย. 2564

การรายงานผล/แบบรายงาน ส่งกองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ

แบบรายงาน	กำหนดส่ง
แบบรายงานที่ 1 รายงานการสำรวจโรงเรียน เพื่อขยายผลการผลิตปศุสัตว์ในโรงเรียนสู่ชุมชน ส่งกองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ	โรงเรียนที่มีความประสงค์ดำเนินงานกิจกรรม ให้ทำรายงานส่ง 30 มิ.ย. เพื่อจัดทำแผนสนับสนุนโรงเรียน
แบบรายงานที่ 2 รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน ขยายผลการผลิตปศุสัตว์ในโรงเรียนสู่ชุมชน	ภายใน 31 มี.ค. , 30 มิ.ย. และ 30 ก.ย.
จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการขยายกิจกรรมปศุสัตว์ (กพด.001)	

4.4 กิจกรรมรวบรวมผลงานนักเรียนกิจกรรมปศุสัตว์ดีเด่นในโรงเรียนโครงการตามพระราชดำริ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรวบรวมผลงานของนักเรียน ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ เรียงความ และภาพวาดที่เกี่ยวกับการทำกิจกรรมปศุสัตว์ในโรงเรียน จัดพิมพ์เผยแพร่สู่โรงเรียนในโครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจ เป็นการเผยแพร่พระราชกรณียกิจสมเด็จพระรัตนราชสุตา ฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อเชื่อมโยงกิจกรรมด้านปศุสัตว์ไปสู่กระบวนการเรียนการสอนวิชาต่างๆ โดยเฉพาะวิชาการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาไทย ศิลปะ นักเรียนสามารถจัดทำผลงานสื่อความหมายได้
3. เพื่อเป็นขวัญ กำลังใจแก่ครูและนักเรียนในการทำกิจกรรมปศุสัตว์ ปลุกฝังทัศนคติที่ดีและเห็นคุณค่าของการทำงานด้านการเกษตร

เป้าหมายการดำเนินงาน

รวบรวมผลงานนักเรียน จากโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริทุกโรงเรียน โดยสำนักงานปศุสัตว์เขต (เขต 1 และเขต 2 รวมกัน) รวม 8 เขตพื้นที่ ดังนี้

1. ผลงานเรียงความ พื้นที่ละ 3 รางวัล อันดับ 1-3 รวม 24 รางวัล
2. ผลงานภาพวาด พื้นที่ละ 3 รางวัล อันดับ 1-3 รวม 24 รางวัล

ประเภทของผลงาน แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. เรียงความ

เรียงความในหัวข้อเรื่อง “เกษตรกับอาหารกลางวันของหนู” ความยาวประมาณ 1 หน้ากระดาษ A4 พิมพ์หรือเขียนด้วยลายมือบรรจง ตรวจสอบตัวสะกดและการใช้ภาษาให้ถูกต้อง เนื้อเรื่องตรงตามชื่อเรื่อง และเกี่ยวข้องกับกิจกรรมปศุสัตว์ (ถ้าไม่เกี่ยวข้องจะไม่รับพิจารณา)

2. ภาพวาด

วาดภาพในหัวข้อ “แปลงเกษตรในโรงเรียนของหนู” โดยใช้กระดาษวาดเขียนขนาดที่โรงเรียนใช้ คือ ขนาด A4 ระบายสีให้สวยงาม ด้วยสีไม้ สีเทียน หรือสีชอล์ก สีเมจิก สีน้ำ

วิธีการดำเนินงาน และระยะเวลาดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลา
1) กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ แจ้างโครงการฯ ต่อสำนักงานปศุสัตว์เขต สำนักงานเขต เพื่อประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป้าหมาย	1 ต.ค. – 30 ต.ค. 2563
2) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ประชาสัมพันธ์ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและโรงเรียน พื้นที่เป้าหมายทราบ เพื่อจัดกิจกรรมให้นักเรียนจัดทำผลงานตามแนวทางที่กำหนดส่ง สำนักงานปศุสัตว์เขต (เขต 1 และเขต 2 รวมกัน)	30 ต.ค.- 30 ธ.ค. 2563
3) สำนักงานปศุสัตว์เขต 8 เขตพื้นที่ คัดเลือกผลงานดีเด่นส่งกรมปศุสัตว์ เขตละ 9 ผลงาน แบ่งเป็นเรียงความ 3 เรื่อง และภาพวาด 3 ภาพ (อันดับ 1-3) เบิกจ่ายเงินรางวัล ให้ครูผู้รับผิดชอบเพื่อมอบให้นักเรียนเจ้าของผลงาน และจัดส่งผลงานดีเด่นที่ได้รับการคัดเลือกให้กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ	23 ม.ค.2563

หลักเกณฑ์การคัดเลือกผลงาน

ผลงาน (เรียงความ และภาพวาด) ในระดับเขต ประเภทละ 24 ผลงาน รวม 48 ผลงาน เพื่อพิจารณารับรางวัล โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ผลงาน	เกณฑ์การให้คะแนน	คะแนน
เรียงความ	1) เนื้อหาสอดคล้องกับข้อเรื่อง มีเหตุผล และตัวอย่างสนับสนุน	50
	2) มีความคิดสร้างสรรค์	20
	3) การใช้ภาษาอย่างเหมาะสม (กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน)	15
	4) จัดรูปแบบเขียนเรียงความอย่างเหมาะสม	15
รวม		100
ภาพวาด	1) ความสอดคล้องถึงหัวข้อภาพ การวางภาพเหมาะสม	30
	2) ความคิดสร้างสรรค์	30
	3) ความประณีตสวยงาม	30
	4) ความเรียบร้อยสะอาดของภาพ	10
รวม		100

งบประมาณ เป็นเงิน 100,000 บาท

1) เงินรางวัลสำหรับนักเรียนจัดทำผลงาน (เรียงความ และภาพวาด) 8 เขตพื้นที่ๆ ละ 6 ผลงาน รวม 48 ผลงาน อันดับที่ 1 เงิน 3,000 บาท อันดับที่ 2 เงิน 2,000 บาท และอันดับที่ 3 เงิน 1,000 บาท รวมเป็นเงิน 96,000 บาท

2) รางวัลยอดนิยมาจากการโหวต ผลงานประเภทละ 1 รางวัล (เรียงความ และภาพวาด) ทุนการศึกษาสำหรับ เจ้าของผลงานประเภทละ 1 รางวัล ๆ ละ 2,000 บาท รวมเป็นเงิน 4,000 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการทรงงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
- 2) รวบรวมผลงานกิจกรรมปศุสัตว์ดีเด่นของโรงเรียนและผลงานดีเด่นของนักเรียน จัดพิมพ์เผยแพร่สู่โรงเรียนในโครงการ หน่วยงานและประชาชนที่สนใจ
- 3) เป็นการเชื่อมโยงกิจกรรมปศุสัตว์ไปสู่กระบวนการเรียนการสอนวิชาต่างๆ นักเรียนสามารถแสดงผลงานได้เป็นรูปธรรม
- 4) เป็นการปลูกฝังทัศนคติ สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานกิจกรรมปศุสัตว์ ให้แก่ครูและนักเรียน

5. การจัดทำแผนปรับปรุงโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ในโรงเรียนฯ

โรงเรียนที่ผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐาน เนื่องจากโรงเรียนคอกสัตว์ชำรุดทรุดโทรม ควรซ่อมแซมปรับปรุงให้มีความมั่นคงแข็งแรง ถูกหลักสุขาภิบาลการป้องกันโรค สะดวกต่อการปฏิบัติงานของนักเรียน

ให้สำนักงานปศุสัตว์เขต /สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำรวจสภาพให้คำแนะนำซ่อมแซมปรับปรุง ระบุวิธีการดำเนินงาน แหล่งงบประมาณ โดยใช้เงินกองทุนกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียนหรืองบประมาณที่โรงเรียนจัดหาได้ ดำเนินการก่อน หากไม่มีงบประมาณสนับสนุนจำเป็นต้องขอสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์ ให้จัดทำรายละเอียดข้อมูลพร้อมภาพถ่ายส่งกรมปศุสัตว์ภายในวันที่ 1 มีนาคมของแต่ละปี โดยเน้นความประหยัดและการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

กรมปศุสัตว์จะพิจารณาให้การสนับสนุนตามความเหมาะสมโดยใช้งบประมาณปกติหรือเงินกองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร กรมปศุสัตว์

ข้อมูลที่กำหนดให้รายงานในแผนปรับปรุงโรงเรียน แบบฟอร์ม หน้า

- ชื่อโรงเรียน สังกัด ที่ตั้ง รายชื่อครูใหญ่ ครูปศุสัตว์ หมายเลขโทรศัพท์
- สภาพปัญหาของโรงเรียนคอกสัตว์ในปัจจุบันพร้อม ภาพถ่าย ความต้องการปรับปรุง วิธีการดำเนินงาน
- รายละเอียดงบประมาณที่จำเป็น แหล่งสนับสนุน เงินกองทุนกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียน

6. การรายงานผลและข้อมูลของโรงเรียนโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฯ

กิจกรรม	กำหนดส่ง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ 375 โรงเรียน		
1. การบันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์		
1) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมไก่ไข่ (6 แบบ)		การเลี้ยงจบรุ่น
- แบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ประจำวัน		
- แบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ 1 รุ่นเลี้ยง (รายสัปดาห์)	✓	
- แบบแผนภูมิเส้นแสดงอัตราการไข่รายสัปดาห์	✓	
- แบบสรุปผลการเลี้ยงไก่ไข่ตลอดรุ่น	✓	
- แบบการคำนวณต้นทุนการผลิตไข่ไก่		
- แบบเปรียบเทียบผลการเลี้ยงไก่ไข่แต่ละรุ่น	✓	
2) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมไก่เนื้อ (2 แบบ)		การเลี้ยงจบรุ่น
- แบบบันทึกการเลี้ยงไก่เนื้อประจำวัน		
- แบบสรุปผลการเลี้ยงไก่เนื้อตลอดรุ่น	✓	
3) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสัตว์ปีก (2 แบบ)		สิ้นเดือน ต.ค. , มี.ค.
- แบบบันทึกการเลี้ยงสัตว์ปีกประจำวัน		
- แบบสรุปผลการเลี้ยงสัตว์ปีก รายเดือน	✓	
4) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสุกร (2 แบบ)		สิ้นเดือน ต.ค. , มี.ค.
- แบบบันทึกการเลี้ยงสุกรประจำวัน		
- แบบสรุปผลการเลี้ยงสุกร รายเดือน	✓	
2. การรายงานผลกิจกรรมปศุสัตว์		สนง.ปศจ.
1) แบบที่ 1 รายงานข้อมูลของโรงเรียน ต้นปีการศึกษา	✓	ภายในสัปดาห์แรกของเดือน มิ.ย.
2) แบบที่ 2 รายงานผลงานของโรงเรียน แต่ละเทอม	✓	
- ช่วงเทอมต้น (พฤษภาคม-กันยายน)		ภายใน 30 ตุลาคม
- ช่วงเทอมปลาย (ตุลาคม-มีนาคม)		ภายใน 30 มีนาคม
3. กิจกรรมขยายผลงานปศุสัตว์จากโรงเรียนสู่ชุมชน		
1) แบบที่ 1 รายงานการสำรวจโรงเรียน	✓	ภายใน 30 มิ.ย.
2) แบบที่ 2 รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน	✓	ภายใน 31 มี.ค. , 30 มิ.ย. และ 30 ก.ย.
.... แผนปรับปรุงโรงเรียนเลี้ยงสัตว์	✓	ภายใน 31 มีนาคม
		สนง.ปศจ./สนง.ปศข.

สถานที่ส่ง

กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กรมปศุสัตว์

69/1 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

E-mail : rosedld@gmail.com หรือ rosedld@hotmail.com

ภาคผนวก

การบันทึกข้อมูลและการรายงานผล

การบันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์

การบันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์ เป็นกิจกรรมสำคัญที่ต้องดำเนินการในโรงเรียนโครงการตามพระราชดำริทุกแห่ง เพราะทำให้ผู้เลี้ยงสัตว์ ผู้ตรวจเยี่ยมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถทราบข้อมูลการดำเนินงาน ผลกระทบที่เกิดขึ้น และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่จะใช้ในการสรุปผลงาน นำไปเป็นตัวอย่าง หรือหาแนวทางแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ประโยชน์ของการบันทึกข้อมูลและการจัดทำบัญชีฟาร์ม

- 1) เป็นประโยชน์ในการจัดการฟาร์ม ทำให้ทราบข้อมูลในการเลี้ยงดูสัตว์ ผลผลิตที่ได้รับ การเกิด การตาย และรายรับ-รายจ่าย กรณีเกิดการผิดปกติ สามารถค้นหาข้อมูลที่บันทึกไว้ วิเคราะห์หาสาเหตุและหาทางแก้ไข ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ช่วยลดความเสี่ยงจากการสูญเสีย
- 2) เป็นข้อมูลวัดผลสำเร็จของกิจกรรม โดยสรุปผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับมาตรฐานในการผลิต
- 3) ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิต การเตรียมงบประมาณในการเลี้ยงสัตว์รุ่นต่อไป
- 4) เป็นประโยชน์ด้านการศึกษา การเรียนการสอนสำหรับนักเรียน เกษตรกรและผู้สนใจ

แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์

กรมปศุสัตว์กำหนดให้โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริทุกแห่ง บันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์ โดยใช้แบบบันทึกที่กำหนดไว้ 4 กิจกรรม คือ

- 1) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมไก่ไข่
 - 2) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมไก่เนื้อ
 - 3) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสัตว์ปีก (เป็ดเทศ ไก่พื้นเมือง ไก่ลูกผสม)
 - 4) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสุกร
- 1) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมไก่ไข่ ประกอบด้วย
- 1) แบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ประจำวัน
 - 2) แบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ 1 รุ่นเลี้ยง (รายสัปดาห์)
 - 3) แบบแผนภูมิเส้นแสดงอัตราการไข่รายสัปดาห์
 - 4) แบบสรุปผลการเลี้ยงไก่ไข่ตลอดรุ่น
 - 5) แบบการคำนวณต้นทุนการผลิตไข่ไก่
 - 6) แบบเปรียบเทียบผลการเลี้ยงไก่ไข่แต่ละรุ่น

ขั้นตอนการบันทึกข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 แบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ประจำวัน / (ไก่ไข่-ขั้นตอนที่ 1)

บันทึกข้อมูลด้านการเลี้ยงไก่ไข่ ประกอบด้วย

1. อายุไก่ อายุการไข่ (สัปดาห์) วันเดือนปีที่เลี้ยง
2. จำนวนไก่ (ตัว) - ตาย คัดทิ้ง ปลด คงเหลือ
3. การจัดการอาหาร - อาหารรับเข้า ไข่ไป การใช้อาหารเฉลี่ย (กรัม/ตัว) คงเหลือ (กก.)

$$\text{อาหารที่ใช้เฉลี่ย (กรัม/ตัว)} = \frac{\text{จำนวนอาหารที่ใช้ (กก.)} \times 1000}{\text{จำนวนไก่ (ตัว)}}$$

4. ผลผลิตไข่ (ฟอง) - ไข่ดี บุบ/แตก/นิ่ม (ใช้ได้/ใช้ไม่ได้) รวม (บันทึกจำนวนไข่ทั้งหมดที่ได้ในวันนั้น)
5. การจัดการผลผลิตไข่ - รับเข้า จำเป็นค่าแรง ขายเป็นอาหารกลางวัน ขายภายนอก คงเหลือ (ฟอง)
6. ข้อมูลด้านรายรับ - ค่าขายไข่ ขายไก่ปลด รายรับอื่นๆ รวมรายรับ (บาท)
7. รายจ่าย - ค่าพันธุ์ไก่ ค่าอาหาร ค่ายาวัคซีน ค่าขนส่ง รายจ่ายอื่นๆ รวมรายจ่าย (บาท)

8. คำนวณรายได้สุทธิ (บาท)

บันทึกข้อมูลประจำทุกวันต่อเนื่องกัน ตั้งแต่วันที่เริ่มเลี้ยงจนวันสุดท้ายที่ปลดไก่ออกทั้งหมด (โดยปกติจะเลี้ยงไก่ชนนานประมาณ 1 ปี หรือ 52 สัปดาห์ แต่ถ้าไก่ยังไม่โต อาจเลี้ยงนาน 13 – 14 เดือน) รวมยอดทุกสัปดาห์ เป็นข้อมูลรายสัปดาห์ โดยข้อมูลรายสัปดาห์จะนำไปใช้ประโยชน์ในการคิด % ไข่รายสัปดาห์ในแบบไก่ไข่ขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 แบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ 1 รุ่นเลี้ยง (รายสัปดาห์)/ (ไก่ไข่-ขั้นตอนที่ 2)

นำข้อมูล “รวมสัปดาห์” จากแบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ประจำวัน (ไก่ไข่-ขั้นตอนที่ 1) ตั้งแต่สัปดาห์แรกที่เริ่มเลี้ยงถึงสัปดาห์สุดท้ายที่ปลดไก่หมด คัดเปอร์เซ็นต์ไข่ที่ได้รายสัปดาห์เปรียบเทียบกับเปอร์เซ็นต์ไข่มาตรฐานของสายพันธุ์ไก่ ข้อมูลในแบบนี้มีความสำคัญ ต้องเก็บต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มเลี้ยงจนปลดไก่หมดแล้ว รวมผลการเลี้ยงทุกๆ 7 วัน โดยข้อมูล % ไข่จะนำไปใช้พล็อตกราฟในแบบไก่ไข่-ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบกับ STD. % ไข่ของไก่แต่ละสายพันธุ์ที่เลี้ยงต่อไป

- อัตราการไข่รายสัปดาห์ (% ไข่)	= $\frac{\text{จำนวนไข่รวมในสัปดาห์นั้น} \times 100}{\text{จำนวนไก่เฉลี่ย สบ.นั้น} \times \text{จำนวนวันที่เลี้ยง (7 วัน)}}$
- จำนวนไก่เฉลี่ยแต่ละสัปดาห์	= $\frac{\text{จำนวนไก่วันสัปดาห์} + \text{จำนวนไก่ปลายสัปดาห์}}{2}$

ขั้นตอนที่ 3 แบบแผนภูมิเส้นแสดงอัตราการไข่รายสัปดาห์/ (ไก่ไข่-ขั้นตอนที่ 3)

นำข้อมูล % ไข่รายสัปดาห์ที่คำนวณไว้ทุกสัปดาห์ จากแบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ 1 รุ่นเลี้ยง (รายสัปดาห์) พล็อตกราฟเปอร์เซ็นต์การไข่เปรียบเทียบกับเส้นกราฟมาตรฐานของสายพันธุ์ไก่ โดยแกน X เป็นอายุไข่ (สัปดาห์) แกน Y เป็น % ไข่ในสัปดาห์นั้น

ขั้นตอนที่ 4 แบบสรุปผลการเลี้ยงไก่ไข่ตลอดรุ่น/ (ไก่ไข่-ขั้นตอนที่ 4)

เมื่อการเลี้ยงจบรุ่น สรุปข้อมูลการเลี้ยงและการผลิต คำนวณประสิทธิภาพการเลี้ยง รายรับ-รายจ่าย รายได้สุทธิ ต้นทุนการผลิต

สูตรคำนวณประสิทธิภาพการเลี้ยงไก่ไข่

- 1) จำนวนไก่เฉลี่ย (ตัว) =
$$\frac{\text{จำนวนไก่เริ่มเลี้ยง} + \text{จำนวนไก่ปลดขาย}}{2}$$
- 2) จำนวนไข่เฉลี่ย (ฟอง/แม่) =
$$\frac{\text{จำนวนไข่ทั้งหมด}}{\text{จำนวนไก่เฉลี่ย}}$$
- 3) อัตราการไข่ตลอดการเลี้ยง % =
$$\frac{\text{จำนวนไข่ทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนไก่เฉลี่ย} \times \text{ระยะเวลาที่เลี้ยง}}$$
- 4) ใช้อาหารสะสมเฉลี่ย/ตัว (กก.) =
$$\frac{\text{จำนวนอาหารที่ใช้ทั้งหมด}}{\text{จำนวนไก่เฉลี่ย}}$$
- 5) ใช้อาหารเฉลี่ย/ตัว/วัน (กรัม) =
$$\frac{\text{จำนวนอาหารที่ใช้ทั้งหมด} \times 1,000}{\text{จำนวนไก่เฉลี่ย} \times \text{ระยะเวลาที่เลี้ยง}}$$
- 6) อัตราการตายของไก่ % =
$$\frac{\text{จำนวนไก่ตาย} \times 100}{\text{จำนวนไก่เริ่มเลี้ยง}}$$

$$7) \text{ อัตราการสูญเสียไก่ \%} = \frac{(\text{จำนวนไก่ตาย+คัดทิ้ง}) \times 100}{\text{จำนวนไก่เริ่มเลี้ยง}}$$

$$8) \text{ ปริมาณอาหารโปรตีนที่ผลิตได้ (กก.)} = \frac{\text{จำนวนไข่ทั้งหมด} \times 50 \text{ กรัม} + \text{น้ำหนักไก่ปลด}}{1,000 \text{ กรัม}}$$

$$9) \text{ ความต้องการโปรตีนของโรงเรียน (กก.)} = \frac{\text{จำนวนนักเรียน} \times 40 \text{ กรัม} \times 200 \text{ วันเรียน}}{1,000 \text{ กรัม}}$$

ข้อมูลด้านการเงิน คำนวณรายรับ รายจ่าย รายได้สุทธิ

(1) กรณีเลี้ยงเป็นรุ่นแรก ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต พันธุ์ไก่ไข่ อาหารไก่ไข่ โรงเรือน ฯลฯ ให้สอบถามมูลค่า แล้วบันทึกเป็นรายจ่ายเพื่อให้ทราบต้นทุนการผลิตทั้งหมด แต่หมายเหตุว่าได้รับการสนับสนุน โดยให้แยกจ่ายจริง ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนจ่ายไป เช่น ค่าขนส่ง ค่าถุง ค่าถาดไข่ อุปกรณ์การเลี้ยงไก่ไข่ที่จำเป็น ฯลฯ

$$\text{รายรับ - รายจ่ายจริง} = \text{เงินกองทุนที่ได้จากการเลี้ยงรุ่นแรก}$$

(2) การเลี้ยงรุ่นต่อไป โรงเรียนต้องใช้เงินกองทุนที่ได้จากรุ่นแรก เป็นทุนซื้อปัจจัยการผลิตเอง คือ พันธุ์ไก่ไข่ อาหารไก่ไข่ ฯลฯ การบันทึกรายรับ รายจ่าย ซึ่งเป็นรายจ่ายจริงของโรงเรียน

$$\text{รายรับ - รายจ่าย} = \text{รายได้สุทธิ (กำไร/ขาดทุน)}$$

ขั้นตอนที่ 5 การคำนวณต้นทุนการผลิตไข่ไก่/ (ไก่ไข่-ขั้นตอนที่ 5)

- 1) ต้นทุนเลี้ยงไก่ไข่ตลอดรุ่น = ค่าเสื่อมโรงเรือน + ค่าพันธุ์ไก่ + ค่าอาหาร + ค่าแรง + ค่าขนส่ง การคิดค่าเสื่อมโรงเรือนอัตราคงที่ โดยประมาณมูลค่าโรงเรือนทั้งหมด / อายุการใช้งาน เช่น มูลค่าโรงเรือน 100,000 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี ค่าเสื่อมปีละ 10,000 บาท
- 2) มูลค่าผลผลิตที่ได้ = มูลค่าไข่ไก่ที่ผลิตได้ตลอดรุ่น + มูลค่าไก่ปลดระหว่างทั้งหมด
 มูลค่าไข่ไก่ที่ผลิตได้ตลอดรุ่น = จำนวนไข่ไก่ที่ผลิตได้ตลอดรุ่น × ราคาขายไข่ไก่
 มูลค่าไก่ปลดระหว่างทั้งหมด = จำนวนไก่ปลดระหว่างทั้งหมด × ราคาขายไก่ปลด
- 3) ต้นทุนไข่ไก่ต่อฟอง = $\frac{\text{ต้นทุนเลี้ยงไก่ไข่ตลอดรุ่น} - \text{มูลค่าของไก่ปลดระหว่าง}}{\text{จำนวนไข่ที่ผลิตได้ตลอดรุ่น}}$
- 4) ราคาขายไข่ = ต้นทุนผลผลิตไข่ + กำไรที่ต้องการ

โรงเรียนต้องพยายามลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตไข่ไก่ และเลี้ยงแม่ไก่ให้รอดมากขึ้น จะทำให้ต้นทุนการผลิตไข่ไก่ลดลงได้

ขั้นตอนที่ 6 เปรียบเทียบผลการเลี้ยงไก่ไข่แต่ละรุ่นกับค่ามาตรฐาน/ (ไก่ไข่-ขั้นตอนที่ 6)

นำข้อมูลผลการเลี้ยงไก่ไข่แต่ละรุ่นเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดทั้งด้านการเลี้ยงและด้านการเงิน สรุปประเด็นปัญหาอุปสรรค จุดเด่นจุดด้อย แนวทางแก้ไข และอาจเปรียบเทียบกับผลงานของโรงเรียนที่เริ่มเลี้ยงในเวลาและพื้นที่ใกล้เคียงกัน

$$\text{อัตราการไข่ตลอดการเลี้ยง} = \frac{\text{จำนวนไข่ที่ได้ทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนไก่เฉลี่ย} \times \text{ระยะเวลาเลี้ยง}}$$

เป้าหมายการดำเนินงานกิจกรรมโกโก้

1) เป้าหมายด้านการเลี้ยงโกโก้

- โกโก้บริษัท

ข้อมูลด้านการเลี้ยง	ค่ามาตรฐานที่กำหนด			
	โกโก้บริษัท	โกโก้ไทยกรมปศุสัตว์	โกโก้โรดไทย	
1) อัตราการตาย (%)	ไม่เกิน 5	ไม่เกิน 8	ไม่เกิน 7	
2) เวลาเลี้ยงตลอดรุ่น (วัน)	≈ 365	≈ 360	≈ 365	ไม่ปลดโกโก้เร็วไปหรือเลี้ยงนานเกินไป
3) ใช้อาหารเฉลี่ย (กรัม/ตัว/วัน)	110	125	120	(โปรตีน 16 %) ควบคุมการให้อาหารไม่ให้สิ้นเปลือง

ข้อมูลด้านการเลี้ยง	ค่ามาตรฐานที่กำหนด			
	โกโก้บริษัท	โกโก้ไทยกรมปศุสัตว์	โกโก้โรดไทย	
4) ใช้อาหารสะสมเฉลี่ย (กก./ตัว)	ไม่เกิน 40.15 (365x0.11 กก.)	ไม่เกิน 43.2 (360x0.12 กก.)	ไม่เกิน 43.80 (365x0.12 กก.)	
5) จำนวนไข่เฉลี่ย (ฟอง/แม่)	ไม่ต่ำกว่า 280	ไม่ต่ำกว่า 240	ไม่ต่ำกว่า 240	
6) อัตราการไข่ตลอดรุ่น (%)	ไม่ต่ำกว่า 78.68	ไม่ต่ำกว่า 68%	ไม่ต่ำกว่า 70.49	

* **โกโก้โรดไทย** มีการเลี้ยงและพัฒนาพันธุ์จนถือได้ว่าเป็นโกโก้สายพันธุ์ของไทย เป็นโกโก้กิ่งไข่กิ่งเนื้อ เหมาะสำหรับเป็นโกโก้หลังบ้าน หรือโกโก้ในระบบการเลี้ยงแบบปล่อยอิสระ หรือ โกโก้อินทรีย์ เพราะความสามารถในการให้ไข่ จำนวนไข่เฉลี่ย เลี้ยงปล่อยพื้น 265 ฟอง/แม่/ปี เลี้ยงแบบปล่อยอิสระ 270 ฟอง/แม่/ปี และความแข็งแรงทนทาน นอกจากนี้ ยังสามารถใช้เป็นสายพันธุ์แม่ที่ดีในการผลิตโกโก้ผสมพื้นเมืองไทย

2) เป้าหมายด้านการเงิน

- กรณีโกโก้บริษัท

การลงทุน/รายรับ	รายละเอียด	บาท
รุ่นที่ 1		
รายจ่าย		
1) พันธุ์โกโก้	100 ตัว x 180 บาท	18,000
2) อาหารโกโก้	100 ตัว x 360 วัน x 0.11 กก. x 16 บาท	63,360
3) รายจ่ายอื่น	เช่น น้ำมัน อุปกรณ์ ถาดไข่ ฯลฯ	5,000
	รวมลงทุน/รายจ่าย	86,360
รายรับ		
1) ขายไข่โกโก้	28,000 ฟอง x 3.00 บาท	84,000
2) ขายโกโก้ปลดระวาง	95 ตัว x 70 บาท	6,650
	รวมรายรับ	90,650
รายรับ 90,650 บาท รายจ่าย 86,360 บาท กรณี ได้รับการสนับสนุน 10,000 บาท ดังนั้น รายจ่ายจริง = 86,360 - 10,000 = 76,360 บาท กองทุนที่คาดว่าจะได้รับ = 90,650 - 76,360 = 14,290 บาท ใช้เงินกองทุนที่ได้จากรุ่นที่ 1 ซื้อปัจจัยการผลิตรุ่นต่อไป		
รุ่นที่ 2		
รายจ่าย		
1) พันธุ์โกโก้	100 ตัว x 180 บาท	18,000
2) อาหารโกโก้	100 ตัว x 360 วัน x 0.11 กก. x 16 บาท	63,360
3) รายจ่ายอื่น	เช่น น้ำมัน อุปกรณ์ ถาดไข่	3,000
	รวมลงทุน/รายจ่าย	84,360

<u>รายรับ</u>		
1) ขายไข่ไก่	28,000 ฟอง x 3.00 บาท	84,000
2) ขายไก่ปลดระวาง	95 ตัว x 70 บาท	6,650
3) อื่นๆ	เช่น กระสอบอาหาร ชี้ไก่	2,000
	<u>รวมรายรับ</u>	<u>92,650</u>

2) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมไก่เนื้อ ประกอบด้วย

- 1) แบบบันทึกการเลี้ยงไก่เนื้อประจำวัน
- 2) แบบสรุปผลการเลี้ยงไก่เนื้อตลอดรุ่น

ขั้นตอนการบันทึกข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 แบบบันทึกการเลี้ยงไก่เนื้อประจำวัน

บันทึกข้อมูลด้านการเลี้ยง ประกอบด้วย

- วันเดือนปีที่เลี้ยง
- จำนวนไก่ – รับเข้า ตาย คงเหลือ (ตัว)
- การใช้อาหาร – รับเข้า ใช้ไป คงเหลือ (กก.)
- แหล่งขายไก่ – กินในโรงเรียน ขายภายนอก น้ำหนักไก่ (กก.)
- ข้อมูลด้านรายรับ - ค่าขายไก่ รายรับอื่น (บาท)
- รายจ่าย - ค่าโรงเรือนอุปกรณ์ ค่าลูกไก่ ค่าอาหาร ค่าแรง ค่าขนส่งและอื่นๆ (บาท)

บันทึกต่อเนื่องจนจับไก่และบริโภคหมดแล้ว คำนวณรายได้สุทธิ

ขั้นตอนที่ 2 แบบสรุปผลการเลี้ยงไก่เนื้อตลอดรุ่น

เมื่อการเลี้ยงจบรุ่น สรุปข้อมูลการเลี้ยง คำนวณประสิทธิภาพการเลี้ยง ข้อมูลด้านการเงิน รายรับ-รายจ่าย กำไร ขาดทุน เงินกองทุน ค่าเฉลี่ยต่างๆ ปัญหาอุปสรรค และการแก้ไข

สูตรคำนวณประสิทธิภาพการเลี้ยงไก่เนื้อ

$$1) \text{ อัตราการเลี้ยงรอด } \% = \frac{(\text{จำนวนไก่เริ่มเลี้ยง} - \text{จำนวนไก่ตาย}) \times 100}{\text{จำนวนไก่เริ่มเลี้ยงทั้งหมด}}$$

$$2) \text{ อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ} = \frac{\text{จำนวนอาหารที่ใช้ทั้งหมด (กก.)}}{\text{น้ำหนักไก่ที่ได้ทั้งหมด (กินในโรงเรียน+ขายภายนอก)}}$$

เกณฑ์การวัดผลสำเร็จของกิจกรรมไก่เนื้อ

สรุปผลการเลี้ยงไก่เนื้อ นำค่าประสิทธิภาพการเลี้ยงเปรียบเทียบกับแต่ละรุ่น ได้แก่ อัตราการเลี้ยงรอด อัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ ระยะเวลาเลี้ยงตลอดรุ่น ต้นทุนการผลิต รายได้สุทธิ

3) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสัตว์ปีก (ไก่พื้นเมือง/ไก่ลูกผสม/เป็ดเทศ) ประกอบด้วย

- 1) แบบบันทึกการเลี้ยงสัตว์ปีกประจำวัน
- 2) แบบรายงานการเลี้ยงสัตว์ปีก รายเดือน

ขั้นตอนการบันทึกข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 แบบบันทึกการเลี้ยงสัตว์ปีกประจำวัน (ไก่พื้นเมือง/ไก่ลูกผสม/เป็ดเทศ)

บันทึกข้อมูลด้านการเลี้ยงสัตว์ปีก ได้แก่

- จำนวนสัตว์ปีกที่มี - พ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ขนาดเล็ก/รุ่น จำนวนรวม (ตัว)
- การเปลี่ยนแปลงสัตว์ปีก – จำนวนรับเข้า ลูกเกิด สัตว์ตาย (ตาย)
- การขาย – ขายในโรงเรียน ขายไปที่อื่น (ตัว)
- การจัดการไข่ – ขายในโรงเรียน ขายไปที่อื่น จ่ายเป็นค่าแรง (ฟอง)

- การใช้อาหาร – รับเพิ่ม ใช้ไป คงเหลือ (กก.)
 - รายรับ – ค่าขายสัตว์ปีก ขายไข่ รายรับอื่นๆ (บาท)
 - รายจ่าย – ค่าซื้อพันธุ์สัตว์ปีก ค่าอาหาร ค่าแรง ค่าขนส่ง และรายจ่ายอื่นๆ (บาท)
- รวมยอดเมื่อสิ้นเดือน แล้วยกยอดข้อมูลไปในเดือนถัดไป

ขั้นตอนที่ 2 แบบรายงานการเลี้ยงสัตว์ปีก รายเดือน (ไก่พื้นเมือง/ไก่ลูกผสม/เป็ดเทศ)

นำข้อมูลยอดรวมแต่ละเดือนกรอกลงในแบบรายงานให้ครบทั้งปี คำนวณรายได้สุทธิ เงินกองทุน

4) แบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสุกร ประกอบด้วย

- 1) แบบบันทึกการเลี้ยงสุกรประจำวัน
- 2) แบบรายงานการเลี้ยงสุกร รายเดือน

ขั้นตอนการบันทึกข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 แบบบันทึกการเลี้ยงสุกรประจำวัน

บันทึกข้อมูลด้านการเลี้ยงสุกร ได้แก่

- จำนวนสุกรที่มี - พ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ขนาดเล็ก/รุ่น สุกรขุน จำนวนรวม (ตัว)
- การเปลี่ยนแปลงของสุกร – รับเข้า จำนวนแม่สุกรที่ผสมพันธุ์ แม่ที่คลอด ลูกเกิด สุกรตาย (ตัว)
- การขาย – ขายในโรงเรียน ขายไปที่อื่น (ตัว) น้ำหนักที่ขาย (กก.)
- การใช้อาหาร – จำนวนรับเพิ่ม ใช้ไป คงเหลือ (กก.)
- ข้อมูลด้านรายรับ – ค่าขายสุกร รายรับอื่นๆ (บาท)
- รายจ่าย – ค่าซื้อสุกร ค่าอาหาร ค่าแรง ค่าขนส่ง และอื่นๆ (บาท)

รวมยอดเมื่อสิ้นเดือน แล้วยกยอดข้อมูลไปในเดือนถัดไป

ขั้นตอนที่ 2 แบบรายงานการเลี้ยงสุกร รายเดือน

นำข้อมูลยอดรวมแต่ละเดือนกรอกลงในแบบรายงานให้ครบทั้งปี คำนวณรายได้สุทธิ เงินกองทุน

รายงานผลการเลี้ยงสัตว์ ส่งแบบรายงานให้กรมปศุสัตว์ ดังนี้

1. การเลี้ยงไก่ไข่ เมื่อการเลี้ยงจบรุ่น
 - 1) แบบบันทึกการเลี้ยงไก่ไข่ 1 รุ่นเลี้ยง (รายสัปดาห์)
 - 2) แบบแผนภูมิเส้นแสดงอัตราการไข่รายสัปดาห์
 - 3) แบบสรุปผลการเลี้ยงไก่ไข่ตลอดรุ่น
 - 4) สำเนาสมุดบัญชีฝากเงินกองทุนไก่ไข่
 - 5) แบบเปรียบเทียบผลการเลี้ยงไก่ไข่แต่ละรุ่น
2. การเลี้ยงไก่เนื้อ ส่งแบบสรุปผลการเลี้ยงตลอดรุ่น เมื่อการเลี้ยงจบรุ่น
3. การเลี้ยงสัตว์ปีก ส่งแบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสัตว์ปีกรายเดือน เมื่อสิ้นเดือนตุลาคม และมกราคม
4. การเลี้ยงสุกร ส่งแบบบันทึกข้อมูลกิจกรรมสุกรรายเดือน เมื่อสิ้นเดือนตุลาคม และมกราคม

การคำนวณปริมาณผลผลิตเปรียบเทียบกับความต้องการของโรงเรียน

1. การคำนวณปริมาณผลผลิต

เด็กในวัยเรียน (อายุ 6-14 ปี) มีความต้องการอาหารโปรตีนจากเนื้อสัตว์คนละ 40 กรัมต่อมื้อ เสริมด้วยถั่ว เมล็ดแห้ง 25 กรัม หรือ ต้องการเนื้อสัตว์เพียงอย่างเดียว 80 กรัมต่อคนต่อมื้อ โรงเรียนจึงมีเป้าหมายการผลิตอาหารโปรตีนเพื่อเป็นอาหารกลางวันของนักเรียนให้เพียงพอ โดยตลอดปีมีวันเรียนประมาณ 200 วันเรียน

ผลผลิตเนื้อสัตว์ที่โรงเรียนผลิตได้ ใช้ข้อมูลจากแบบรายงานผลผลิตทางการเกษตร (แบบ 401) ซึ่งมาจากการบันทึกข้อมูลกิจกรรมเลี้ยงสัตว์ทุกชนิดในโรงเรียน โดยไข่ไก่ 1 ฟอง คิดเป็นน้ำหนักประมาณ 50 กรัม รวมปริมาณผลผลิตประเภทเนื้อสัตว์ที่โรงเรียนผลิตได้ในช่วงเวลาที่ต้องการคำนวณ เปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนและจำนวนวันเรียน ดังนี้

$$\text{ผลผลิตเนื้อสัตว์เฉลี่ยต่อนักเรียน 1 คน (กรัม/คน/มื้อ)} = \frac{\text{น้ำหนักผลผลิตเนื้อสัตว์ที่ได้} \times 1,000}{\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{จำนวนวันเรียน}}$$

โรงเรียนที่มีศักยภาพควรผลิตเนื้อสัตว์ได้มากกว่า 40 กรัม/คน/มื้อ เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน และเหลือจำหน่ายสร้างกองทุนเลี้ยงสัตว์ที่มั่นคง สำหรับโรงเรียนที่ยังผลิตเนื้อสัตว์ได้น้อยกว่า 40 กรัม/คน/มื้อ ต้องพิจารณาเพิ่มกำลังการผลิตและปรับปรุงการผลิตให้มผลิตเพิ่มขึ้น

2. การคำนวณปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหารกลางวัน

ปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหารกลางวัน ได้จากข้อมูลแบบรายงานปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหารกลางวัน รวมปริมาณผลผลิตประเภทเนื้อสัตว์ที่ใช้ในช่วงเวลาที่ต้องการคำนวณ เปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนและจำนวนวันเรียน ดังนี้

$$\text{ปริมาณเนื้อสัตว์ใช้ประกอบอาหารกลางวันต่อนักเรียน 1 คน} = \frac{\text{น้ำหนักเนื้อสัตว์ที่ใช้} \times 1,000}{\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{จำนวนวันเรียน}}$$

โรงเรียนต้องจัดหาอาหารประเภทเนื้อสัตว์เป็นอาหารกลางวันให้นักเรียนบริโภคได้เท่ากับหรือมากกว่า 40 กรัม/คน/มื้อ ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน สำหรับโรงเรียนที่ยังจัดหาอาหารประเภทเนื้อสัตว์ได้น้อยกว่า 40 กรัม/คน/มื้อ ต้องพิจารณาแก้ไข และหากนักเรียนมีภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุข ต้องพิจารณาแก้ไขเป็นการเฉพาะราย

การนำเสนอข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์

การบันทึกข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์อย่างสม่ำเสมอจะทำให้ได้ข้อมูลที่สำคัญ สรุปผลการดำเนินงานนำเสนอให้ผู้ตรวจเยี่ยมโครงการ นักเรียน และผู้สนใจทั่วไป ได้รับทราบชัดเจน เป็นผลงานของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานรุ่นต่อไป โดยการนำเสนอข้อมูลควรดำเนินการ ดังนี้

1. ที่โรงเรียนเลี้ยงสัตว์ ต้องมีป้ายบอกชนิดสัตว์เลี้ยง พันธุ์สัตว์ จำนวนสัตว์ หน่วยงานที่สนับสนุน และข้อมูลการให้ผลผลิตย้อนหลัง อย่างน้อยในภาคเรียนปัจจุบัน โรงเรียนที่เลี้ยงไก่ไข่ควรนำเสนอแบบบันทึกการเลี้ยง 1 รุ่นเลี้ยง (รายสัปดาห์) และแผนภูมิเส้นแสดงอัตราการไข่รายสัปดาห์ จะเห็นประสิทธิภาพที่ชัดเจน
2. มีข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ ผลผลิตที่ได้ การจัดการผลผลิต รายรับ รายจ่าย การคำนวณต้นทุนการผลิต และข้อมูลเงินกองทุนกิจกรรมปศุสัตว์ สามารถอธิบายข้อมูลแก่ผู้สนใจได้ ถ้าแสดงเป็นแผนภูมิ ต้องอธิบายได้ถูกต้อง เข้าใจง่าย
3. การจัดเก็บสมุดบันทึกข้อมูล สมุดบัญชีเงินกองทุน เป็นระเบียบเรียบร้อย

การรายงานผลกิจกรรมปศุสัตว์ในโรงเรียนโครงการตามพระราชดำริ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสำรวจข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียนรายงานกรมปศุสัตว์ จำนวนปีละ 3 ครั้ง คือ

1. ภายในสัปดาห์แรกของเดือนมิถุนายน รายงานข้อมูลของโรงเรียน ต้นปีการศึกษา ... แบบที่ 1
2. ภายในวันที่ 30 ตุลาคม รายงานผลงานช่วงเทอมต้นของโรงเรียน (พฤษภาคม-กันยายน) ... แบบที่ 2
3. ภายในวันที่ 30 มีนาคม รายงานผลงานช่วงเทอมปลายของโรงเรียน (ตุลาคม-มีนาคม) ... แบบที่ 2

โดยใช้แบบรายงาน 2 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 รายงานข้อมูลของโรงเรียน ต้นปีการศึกษา

ให้สำรวจข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียน ช่วงต้นปีการศึกษา กลางเดือนถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม และรายงานกรมปศุสัตว์ ภายในสัปดาห์แรกของเดือนมิถุนายนของทุกปี ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

- จำนวนนักเรียนในช่วงชั้นอนุบาล ประถม มัธยม
- รายชื่อครูใหญ่ ครูปศุสัตว์ หมายเลขโทรศัพท์ E-mail address และ ID line
- แผนกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียนในปีการศึกษาปัจจุบัน (พฤษภาคมปีนี้ถึงมีนาคมปีหน้า) มีสัตว์ชนิดใดมีแผนจะเพิ่มอีกเท่าไร แหล่งสนับสนุนกิจกรรม พันธุ์สัตว์ สภาพคอกอุปกรณ์ ระยะเวลา
- กิจกรรมขยายผลสู่ผู้ปกครอง/ศิษย์เก่า
- เงินกองทุนที่มีฝากในบัญชีและใช้หมุนเวียน
- ปริมาณผลผลิตประเภทเนื้อสัตว์ที่โรงเรียนผลิตได้ในปีที่ผ่านมาเฉลี่ยกี่กรัม/นักเรียน 1 คน/วัน

- การทดสอบความรู้และทักษะของนักเรียนด้านเกษตรยั่งยืนในรอบปีที่ผ่านมา มีผลอย่างไร
- ปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงสัตว์เรื่องใดบ้าง อย่างไร

แบบที่ 2 รายงานผลงานของโรงเรียน แต่ละเทอม

สำรวจข้อมูลกิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียน ผลงานของเทอมต้น (พฤษภาคม - กันยายน) ส่งภายใน 30 ตุลาคม และเทอมปลาย (ตุลาคม - มีนาคม) ส่งภายใน 30 มีนาคมของทุกปี ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

- กิจกรรมปศุสัตว์ของโรงเรียนในปัจจุบัน และแผนที่จะทำในเทอมหน้า มีสัตว์ชนิดใด และมีแผนจะเพิ่มอีกเท่าไร แหล่งสนับสนุนกิจกรรม พันธุ์สัตว์ สภาพคอกอุปกรณ์ ระยะเวลา
- กิจกรรมขยายผลสู่ผู้ปกครอง/ศิษย์เก่า ที่ทำในเทอมนี้
- ปริมาณผลผลิตประเภทเนื้อสัตว์ (จากแบบรายงาน 401) แต่ละเดือนในเทอมนี้ คำนวณผลผลิตเฉลี่ยได้กี่กรัม/นักเรียน 1 คน/วัน
- เงินกองทุนที่มีฝากในบัญชีและใช้หมุนเวียน
- ผลคะแนนเฉลี่ยวิชาเกษตร ของนักเรียนชั้น ป.6 ในรอบปีที่ผ่านมา (จากแบบรายงาน 402)
- กิจกรรมเด่นด้านปศุสัตว์และเกษตรยั่งยืนที่ทำในโรงเรียน ปัญหาอุปสรรค

คำแนะนำการถวายนางาน การพัฒนาเด็กและเยาวชนของโรงเรียน ในโอกาส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามผลการดำเนินงาน

ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ โดยครูใหญ่/ผอ.โรงเรียน

เป้าหมายหลักที่ 4 เสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนทางการอาชีพ

- ด้านการเกษตร ตัวชี้วัดที่ 27 - 28

เป้าหมายหลักที่ 7 ขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน

- การขยายผล ตัวชี้วัดที่ 33

เป้าหมายหลักที่ 8 พัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้

- บริการความรู้ ตัวชี้วัดที่ 34

แปลงเกษตร (สามารถแยกกันได้)

- ครูเกษตร - ภาพรวมของการจัดกิจกรรมเกษตรและการเรียนรู้ , การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- นักเรียน - ได้เรียนรู้อะไร อย่างไร , การนำไปใช้ประโยชน์ที่บ้าน
- ผู้สนับสนุน - สภาพปัญหา , แนวทางการพัฒนาต่อไป

การขยายผลจากโรงเรียนสู่ชุมชน (เป้าหมายหลักที่ 7)

- ครูผู้รับผิดชอบ - สรุปภาพรวมกิจกรรมและจำนวนครัวเรือนที่ขยายผล , ทรัพยากร/วิธีการของโรงเรียนที่สนับสนุนชุมชน
- ชาวบ้านที่ร่วมโครงการ - รายงานชื่อ/นามสกุล ความสัมพันธ์กับนักเรียน , กิจกรรมที่ทำ ผลประโยชน์ที่ได้รับ

หมายเหตุ ชาวบ้านที่เข้าโครงการทั้งหมดมาเข้าแถว แต่มีผู้แทนที่มีผลงานโดดเด่นนำเสนอเพียง 1-2 ราย

ศูนย์บริการความรู้ : การเกษตร (เป้าหมายหลักที่ 8 - เกษตร ปศุสัตว์ ประมง ดิน น้ำ)

- ครูเกษตร - ประเภท/ชนิดของกิจกรรมที่นิยมมาศึกษาดูงาน , วิธีการจัดกิจกรรมเรียนรู้/สื่อ เอกสารประกอบ , สถิติ ข้อมูลการศึกษาดูงาน/เรียนรู้
- ผู้สนับสนุน - ให้ข้อมูลเพิ่มเติม , แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์บริการความรู้

การขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ

1) ประกาศสำนักพระราชวังและหลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับผู้ได้รับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ

1.1 ประกาศสำนักพระราชวัง

เลขาธิการพระราชวัง (นายแก้วขวัญ วัชโรทัย) ลงนามในประกาศสำนักพระราชวัง ณ วันที่ 2 เมษายน 2544 เรื่อง เชื้อเข็มเชิดชูเกียรติสำหรับผู้ปฏิบัติงาน โครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดังนี้

ด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเชื้อเข็มเชิดชูเกียรติสำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้สนับสนุนงานโครงการตามพระราชดำริและพระราชทาน เชื้อที่ระลึกสำหรับบุคคลทั่วไป ดังนี้

1. **เชื้อเข็มเชิดชูเกียรติ ขั้นที่ 1** เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า อยู่ใต้พระนามาภิไธยย่อ “สธ” รองรับด้วยฐานดอกบัว และด้านหลังมีอักษรจารึกว่า “พระราชทาน” ทำด้วยโลหะสีทอง ลงยาสีม่วง ขนาดกว้าง 2.5 เซนติเมตร สูง 4 เซนติเมตร ประดับบนแถบแพรสีม่วง พระราชทานพร้อมด้วยประกาศนียบัตร สำหรับผู้ปฏิบัติงาน และผู้สนับสนุนโครงการตามพระราชดำริ เป็นอย่างยิ่ง ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2. **เชื้อเข็มเชิดชูเกียรติ ขั้นที่ 2** เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า อยู่ใต้พระนามาภิไธยย่อ “สธ” รองรับด้วยฐานดอกบัว และด้านหลังมีอักษรจารึกว่า “พระราชทาน” ทำด้วยโลหะสีทอง ขนาดกว้าง 2.5 เซนติเมตร สูง 4 เซนติเมตร ประดับบนแถบแพรสีม่วง พระราชทานพร้อมด้วยประกาศนียบัตร สำหรับผู้ปฏิบัติงาน และผู้สนับสนุนโครงการตามพระราชดำริ เป็นอย่างดี ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3. **เชื้อเข็มเชิดชูเกียรติ ขั้นที่ 3** เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า อยู่ใต้พระนามาภิไธยย่อ “สธ” รองรับด้วยฐานดอกบัว และด้านหลังมีอักษรจารึกว่า “พระราชทาน” ทำด้วยโลหะสีทอง ขนาดกว้าง 2.5 เซนติเมตร สูง 4 เซนติเมตร พระราชทานพร้อมด้วยประกาศนียบัตร สำหรับผู้ปฏิบัติงาน และผู้สนับสนุนโครงการตามพระราชดำริ เป็นอย่างดี ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

4. **เชื้อที่ระลึก** เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า อยู่ใต้พระนามาภิไธยย่อ “สธ” รองรับด้วยฐานดอกบัว และด้านหลังมีอักษรจารึกว่า “พระราชทาน” ทำด้วยโลหะสีเงิน ขนาดกว้าง 2.5 เซนติเมตร สูง 4 เซนติเมตร พระราชทานสำหรับบุคคลทั่วไปเพื่อเป็นที่ระลึก

การประดับเชื้อ ใช้ประกอบเครื่องแบบทุกชนิด โดยประดับที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋ และใช้ประดับเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมได้ในโอกาสอันสมควร

1.2 หลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับผู้ได้รับพระราชทานเชื้อเข็มเชิดชูเกียรติ

1. ผู้ปฏิบัติงาน และผู้สนับสนุนโครงการตามพระราชดำริฯ หมายถึง โครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทุกโครงการ ที่มีพระราชประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็กเยาวชน หรือประชาชนในถิ่นทุรกันดาร

2. ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง

2.1 ผู้มีหน้าที่โดยตรงในการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในโครงการฯ หรือ

2.2 ผู้บังคับบัญชา ผู้บริหาร หรือฝ่ายอำนวยการ ซึ่งมีได้มีหน้าที่โดยตรงในการปฏิบัติงาน แต่เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารและอำนวยการงานโครงการพระราชดำริฯ ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน

3. ผู้สนับสนุน หมายถึง

3.1 ผู้ได้รับการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมฯ หรือได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาสำนักงานโครงการฯ หรือเป็นที่ปรึกษาโครงการพระราชดำริฯ หรือที่ปรึกษาคณะกรรมการโครงการตามพระราชดำริฯ หรือ

3.2 ผู้สนับสนุนเงินหรือทรัพย์สิน หรือการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถประเมินราคาเป็นเงินได้ให้กับโครงการตามพระราชดำริฯ หรือ

3.3 ผู้สนับสนุนทางด้านวิชาการ หรือด้านอื่นๆ ซึ่งมีใช้งานในหน้าที่ตามปกติของตน และการสนับสนุนนั้นมีส่วนสำคัญทำให้เกิดความสำเร็จของโครงการตามพระราชดำริฯ

4. ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้สนับสนุน ที่จะได้รับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติจะต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ความประพฤติเรียบร้อย มีความตั้งใจและมีความขยันหมั่นเพียร และมีผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจนส่งผลต่อความสำเร็จของงานโครงการตามพระราชดำริ

5. กรณีที่เป็นทั้งผู้ปฏิบัติงาน และผู้สนับสนุน ให้ใช้หลักเกณฑ์เฉพาะสำหรับผู้ปฏิบัติงานกึ่งหนึ่ง รวมกับหลักเกณฑ์ของผู้สนับสนุนอีกกึ่งหนึ่ง

6. หลักเกณฑ์ทั่วไป และหลักเกณฑ์เฉพาะที่กำหนดขึ้นไม่มีผลใช้บังคับกับ

6.1 ผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมฯ ให้เป็นที่ปรึกษาสำนักงานโครงการส่วนพระองค์ โดยให้เป็นไปตามพระราชประสงค์

6.2 ผู้ที่มีพระราชประสงค์ หรือพระราชวินิจฉัย พระราชทานให้เป็นกรณีพิเศษ

หลักเกณฑ์เฉพาะสำหรับผู้ได้รับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ชั้นที่ 1

1. ผู้ปฏิบัติงาน

1.1 เป็นผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริฯ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 15 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และมีผลการปฏิบัติเป็นอย่างดียิ่ง หรือ

1.2 เป็นผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริฯ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 10 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และเป็นผู้มีความตั้งใจ ขยันหมั่นเพียรเป็นพิเศษ จนบังเกิดผลการปฏิบัติเป็นอย่างดียิ่ง

2. ผู้สนับสนุน

2.1 เป็นผู้สนับสนุนเงินหรือทรัพย์สิน หรือการปฏิบัติงานที่สามารถประเมินราคาเป็นเงินได้ รวมเป็นเงินไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาท หรือ

2.2 เป็นผู้สนับสนุนทางด้านวิชาการ หรือด้านอื่นๆ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 15 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และมีผลการปฏิบัติเป็นอย่างดียิ่ง หรือ

2.3 เป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาโครงการตามพระราชดำริฯ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 15 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และมีผลการปฏิบัติเป็นอย่างดียิ่ง

หลักเกณฑ์เฉพาะสำหรับผู้ได้รับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ชั้นที่ 2

1. ผู้ปฏิบัติงาน

1.1 เป็นผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริฯ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 10 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และมีผลการปฏิบัติเป็นอย่างดีมาก หรือ

1.2 เป็นผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริฯ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และเป็นผู้มีความตั้งใจ ขยันหมั่นเพียรเป็นพิเศษ จนบังเกิดผลการปฏิบัติอย่างดียิ่ง

2. ผู้สนับสนุน

2.1 เป็นผู้สนับสนุนเงินหรือทรัพย์สิน หรือการปฏิบัติงานที่สามารถประเมินราคาเป็นเงินได้ รวมเป็นเงินไม่ต่ำกว่า 3 ล้านบาท หรือ

2.2 เป็นผู้สนับสนุนทางด้านวิชาการ หรือด้านอื่นๆ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 10 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และมีผลการปฏิบัติเป็นอย่างดีมาก หรือ

2.3 เป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาโครงการตามพระราชดำริฯ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 10 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และมีผลการปฏิบัติเป็นอย่างดีมาก

หลักเกณฑ์เฉพาะสำหรับผู้ได้รับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ชั้นที่ 3

1. ผู้ปฏิบัติงาน

1.1 เป็นผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริฯ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และมีผลการปฏิบัติเป็นอย่างดี หรือ

1.2 เป็นผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริฯ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 3 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และเป็นผู้มีความตั้งใจ ขยันหมั่นเพียรเป็นพิเศษ และมีผลการปฏิบัติเป็นอย่างดีมาก

2. ผู้สนับสนุน

2.1 เป็นผู้สนับสนุนเงินหรือทรัพย์สิน หรือการปฏิบัติงานที่สามารถประเมินราคาได้ รวมเป็นเงินไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาท หรือ

2.2 เป็นผู้สนับสนุนทางด้านวิชาการ หรือด้านอื่นๆ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 10 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และมีผลการปฏิบัติเป็นอย่างดี หรือ

2.3 เป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาโครงการตามพระราชดำริฯ ระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันขอพระราชทาน และมีผลการปฏิบัติเป็นอย่างดี

การเสนอขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ และเข็มที่ระลึก

1. ให้หน่วยงานที่จะเสนอขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ และเข็มที่ระลึก ตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาตัวบุคคลตามหลักเกณฑ์ พร้อมรวบรวมหลักฐาน และจัดลำดับแล้วทำบัญชีรายชื่อ เสนอสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

2. ให้สำนักงานโครงการ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา และตรวจสอบความเหมาะสมของบุคคลที่หน่วยงานเสนอขอรับพระราชทาน เมื่อคณะกรรมการเห็นชอบแล้ว จึงเสนอขอรับการพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติหรือเข็มที่ระลึก แล้วแต่กรณี

สรุปหลักเกณฑ์การขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ชั้นที่ 1, 2, 3

ชั้นเหรียญ	ระยะเวลา	การปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
<u>ชั้นที่ 1</u>			
1. ผู้ปฏิบัติ			
1.1 กรณี ปกติ	15 ปี	ขยันหมั่นเพียร	ดีเยี่ยม
1.2 กรณี พิเศษ	10 ปี	ขยันหมั่นเพียรเป็นพิเศษ	ดีเยี่ยม
2. ผู้สนับสนุน			
2.1 เงิน ทรัพย์สิน	-	-	5 ล้านบาท
2.2 วิชาการ อื่นๆ	15 ปี	ขยันหมั่นเพียร	ดีเยี่ยม
2.3 ที่ปรึกษา	15 ปี	ขยันหมั่นเพียร	ดีเยี่ยม
<u>ชั้นที่ 2</u>			
1. ผู้ปฏิบัติ			
1.1 กรณี ปกติ	10 ปี	ขยันหมั่นเพียร	ดีมาก
1.2 กรณี พิเศษ	5 ปี	ขยันหมั่นเพียรเป็นพิเศษ	ดีเยี่ยม

ชั้นเหรียญ		ระยะเวลา	การปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
	2. ผู้สนับสนุน	-	-	
	2.1 เงิน ทรัพย์สิน	10 ปี	ขยันหมั่นเพียร	3 ล้านบาท
	2.2 วิชาการ อื่นๆ	10 ปี	ขยันหมั่นเพียร	ดีมาก
	2.3 ที่ปรึกษา			ดีมาก
ชั้นที่ 3	1. ผู้ปฏิบัติ			
	1.1 กรณี ปกติ	5 ปี	ขยันหมั่นเพียร	ดี
	1.2 กรณี พิเศษ	3 ปี	ขยันหมั่นเพียรเป็นพิเศษ	ดีมาก
	2. ผู้สนับสนุน			
	2.1 เงิน ทรัพย์สิน	-	-	1 ล้านบาท
	2.2 วิชาการ อื่นๆ	5 ปี	ขยันหมั่นเพียร	ดี
	2.3 ที่ปรึกษา	5 ปี	ขยันหมั่นเพียร	ดี

5.2 หลักเกณฑ์ประกอบการพิจารณาขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ (กรมปศุสัตว์)

การขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ชั้นที่ 1

- สายบริหารงาน ประกอบด้วย อธิบดีกรมปศุสัตว์ รองอธิบดีที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดี ให้ดูแลรับผิดชอบโดยตรงในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็ก เยาวชนและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร

- สายปฏิบัติงาน หมายถึงผู้ที่ปฏิบัติงาน หรือผู้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็ก เยาวชนและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร มีระยะเวลาการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 15 ปี มีผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างดียิ่ง หรือ มีระยะเวลาปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 10 ปี และเป็นผู้มีความตั้งใจขยันหมั่นเพียรเป็นพิเศษ จนบังเกิดผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างดียิ่ง

โครงการตามพระราชดำริ ดังกล่าว ได้แก่

- 1) โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ
- 2) กองทุนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร กรมปศุสัตว์
- 3) โครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ชั้นที่ 2

- สายบริหารงาน ผู้ที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็ก เยาวชนและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ระยะเวลาให้การสนับสนุนอย่างน้อย 10 ปีขึ้นไป

- สายปฏิบัติงาน หมายถึงผู้ที่ปฏิบัติงาน หรือผู้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็ก เยาวชนและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร มีระยะเวลาการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 10 ปี มีผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีมาก หรือ มีระยะเวลาปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และเป็นผู้มีความตั้งใจขยันหมั่นเพียรเป็นพิเศษ จนบังเกิดผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างดียิ่ง

โครงการตามพระราชดำริ ดังกล่าว (เช่นเดียวกับ การขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ชั้นที่ 1)

การขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ขั้นที่ 3

- สายบริหารงาน ผู้ที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็ก เยาวชนและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ระยะเวลาให้การสนับสนุนอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป

- สายปฏิบัติงาน หมายถึงผู้ที่ปฏิบัติงาน หรือผู้สนับสนุนการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็ก เยาวชนและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร มีระยะเวลาการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี มีผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี หรือ มีระยะเวลาปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี และเป็นผู้มีความตั้งใจแน่วแน่เพียรเป็นพิเศษ จนบังเกิดผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีมาก

โครงการตามพระราชดำริ ดังกล่าว (เช่นเดียวกับ การขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ขั้นที่ 1)

การขอรับพระราชทานเข็มที่ระลึก

- เป็นผู้ปฏิบัติงานระดับสนับสนุน ในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีระยะเวลาปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 5 ปี มีผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี หรือมีระยะเวลาปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี มีผลการปฏิบัติงานเป็นอย่างดีมาก

5.3 แบบฟอร์มการขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ

กรมปศุสัตว์กำหนดแบบฟอร์มการขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ดังนี้

1) แบบฟอร์มกรอกประวัติการปฏิบัติงานสำหรับผู้ที่ขอรับพระราชทาน “เข็มเชิดชูเกียรติ” โดยกรอกข้อมูล อายุ ตำแหน่ง สังกัด ที่อยู่ ที่ทำงาน เสนอขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติขั้นที่ 1, 2 หรือ 3 ประเภท (ผู้ปฏิบัติงาน/ผู้บริหาร) กรณี (ปกติ/พิเศษ) ประวัติการปฏิบัติงาน ชื่อโครงการ ระยะเวลาปฏิบัติงาน (พ.ศ.... - พ.ศ....) รวมเวลาที่ปฏิบัติงาน (ปี) ผลการปฏิบัติงาน ลงลายมือชื่อผู้ขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ และผู้บังคับบัญชาลงลายมือชื่อรับรองผลงาน

2) แบบบัญชีรายชื่อเสนอขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ (สายปฏิบัติงาน) โดยหน่วยงานรวบรวมบัญชีรายชื่อ ผู้ขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ส่งกรมปศุสัตว์

กำหนดเวลาเสนอขอพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ

1) หน่วยงานที่เสนอขอรับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ รวบรวมแบบฟอร์มกรอกประวัติการปฏิบัติงาน สำหรับผู้ที่ขอรับพระราชทาน “เข็มเชิดชูเกียรติ” ในรอบปีที่ผ่านมา พร้อมแบบบัญชีรายชื่อฯ ส่งกรมปศุสัตว์ ภายในเดือนตุลาคม เพื่อเสนอสำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

2) ผู้ที่เคยจัดส่งแบบฟอร์มให้กรมปศุสัตว์แล้ว หากเปลี่ยนแปลงชื่อ-นามสกุล และหน่วยงาน และยังไม่ได้ รับพระราชทานเข็มเชิดชูเกียรติ ให้จัดทำแบบฟอร์มตามข้อมูลปัจจุบันส่งให้กรมปศุสัตว์ใหม่

3) กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ จะรวบรวมรายชื่อผู้ที่ได้รับเข็มพระราชทานเชิดชูเกียรติ แจ้งเวียนให้ทราบทาง website : <http://royal.dld.go.th>